

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19

Sateenkaariperheet^{ry}

Toimintasuunnitelma 2017

Hallituksen esitys syyskokoukselle 25.11.2016

Sisältö

21	1. Johdanto	3
22	2. Vaikuttamistyö	4
23	2.1. Perhepoliittiset tavoitteet 2015–2019	4
24	2.2. Vaikuttamistyön toimenpiteet 2017	5
25	2.3. Kaikkien perheiden Suomi-hanke 2017–2020	6
26	2.4. Yhteistyöverkostojen kehittäminen.....	6
27	2.5. Kansainvälinen vaikuttamistyö	7
28	3. Ammatillisen työn kehittäminen ja tiedon tuottaminen	8
29	3.1. Ammatillinen koulutus sateenkaariperheistä.....	8
30	3.2. Sateenkaariperheiden lasten ja nuorten hyvinvointikartoitus 2014–2017	9
31	3.3. Väriä perhehoitoon -hanke 2017–2020.....	9
32	3.4. Perhe-, parisuhde- ja eroneuvonnan kehittäminen	10
33	3.5. Sateenkaariperheiden hyvinvointia koskevat julkaisut.....	10
34	4. Vertaistoiminta, perheiden tukeminen ja neuvonta	11
35	Perhesuhdekeskus	11
36	4.1. Monimuotoista vertaistoimintaa perheille	11
37	Sukupuolen moninaisuus on vuoden 2017 vuositeema.....	11
38	Apilaperheiden perustamiseen ja hyvinvointiin tarjotaan tukea	12
39	Miesten vertaistoimintaa kehitetään	12
40	Koululaisten toiminnassa lapset saavat jakaa kokemuksiaan	13
41	Vertaistoimintaa muille erityisryhmille	13
42	Vapaaehtoisesti toteutettua paikallistoimintaa 13 paikkakunnalla	14
43	Leirimuotoinen vertaistuki palvelee koko Suomea	18
44	Parisuhteita voimistava vertaistoiminta ennalta ehkäisee ongelmia	19
45	Eroauttaminen ja vanhemmuuden tukeminen eron jälkeen	19
46	Perheaikaa	20
47	4.2. Vertaistoinnin kehittämiseen panostetaan uuden työntekijän myötä.....	20
48	Vapaaehtoisten virikeviikonloppu	21
49	Vertaisohjaajien ja vapaaehtoisten koulutukset vuonna 2017	21
50	4.3. Perheiden ja perhettä suunnittelevien neuvonta	22
51	Sateenkaariperheiden perhevalmennus.....	22
52	Miten lapsia tehdään? -tilaisuudet.....	23
53	4.2. Yhteisöllinen ja kulttuurinen toiminta.....	23
54	Kansainvälinen sateenkaariperhepäivä.....	23
55	Pride-tapahtumiin perhesisältöjä	24
56	Yhdistys täyttää 20 vuotta	24
57	5. Tukipalvelut	25
58	5.1. Jäsenpalvelujen kehittäminen	25
59	5.2. Viestintä.....	25
60	Ulkoisen viestintä	25
61	Sisäinen viestintä.....	25
62	5.3. Hallinto	26
63	Seuranta ja arviointi.....	26
64	Henkilöstö.....	26
65	Toimitilat	27
66	Talous.....	27
67		
68		
69		
70		
71		

72

73 **1. Johdanto**

74

75 Sateenkaariperheet ry on lastensuojelu- ja perhejärjestö, joka tekee

- 76 • Ihmisoikeustyötä
- 77 • Perhepolitiikan kehittämistyötä
- 78 • Lapsi-, nuoriso- ja perhetyötä
- 79 • Sosiaali-, terveys- ja koulutuspalveluiden kehittämistyötä
- 80 • Moninaisuuskasvatustyötä

81

82 Sateenkaariperheet ry kuuluu jäsenenä Lastensuojelun Keskusliittoon, Setaan, Väestöliittoon,
83 Sosteen, Parisuhdekeskus Kataja ry:hyn, Nelfaan (Network of European LGBT Families
84 Association), Transgender Europeen ja Ilgaan (International LGBTI Association).

85 Yhdistyksen tarkoituksena on toimia sateenkaariperheiden lasten, vanhempien ja perhettä
86 suunnittelevien kontaktifoorumina, tukiryhmänä, oikeuksien puolustajana, palveluiden kehittäjänä,
87 tiedontuottajana ja -välittäjänä sekä edunvalvojana.

88 Tavoitteena on edistää perheiden moninaisuuden huomioimista yhteiskunnassa, lisätä tietoisuutta
89 sateenkaariperheistä, kehittää lainsäädäntöä ja palvelujärjestelmää tukemaan sateenkaariperheitä
90 heidän kasvatustehtävässään sekä tarjota sateenkaariperheiden jäsenille heidän tarvitsemiaan
91 tukipalveluita.

92

93 **Vuosi 2017**

94

95 Vuonna 2017 juhlitaan yhdistyksen 20-vuotista historiaa. Vuoden 2017 vuositeema on sukupuolen
96 moninaisuus. Vuositeema näkyy ennen kaikkea vertaistoiminnassa, mutta myös vaikuttamistyössä
97 ja ammatillisen työn kehittämisessä.

98 Vertaistoiminnan uusina toimintamuotoina käynnistetään säännöllinen uusperhetoiminta ja
99 järjestetään ensimmäinen uusperheloma. Vuositeema näkyy vertaistoiminnassa uusien
100 toimintamuotojen kokeiluna. Miesten perheitä ja apilaperheitä kannustetaan uusilla tavoilla mukaan
101 vertaistoiminnan pariin. Koululaistoimintaa laajennetaan kattamaan useampia paikkakuntia.
102 Kuntien palveluita täydennetään sateenkaariperheille suunnatulla perhevalmennus- ja
103 neuvontatoiminnalla.

104 Vuonna 2017 vaikuttamistyön keskiössä ovat äitiyslaki, translaki, hedelmöityshoitosyrjintä,
105 avioliittolain voimaantulon ja adoptiomahdollisuuksien seuranta, sijaissynnytyslain edistäminen ja
106 kunnallisvaalit. Perhepoliittisen ohjelman mukaisesti nostetaan aiempaa vahvemmin esiin miesten
107 ja useamman kuin kahden vanhemman perheiden tarpeita vaikuttamistyössä. Tähän liittyvät
108 erityisesti huolto- ja tapaamislain kokonaisuudistukseen vaikuttaminen sekä miesten
109 perheellistymismahdollisuuksien edistäminen esimerkiksi käynnistettävän perhehoitohankkeen
110 avulla. Lisäksi vuonna 2017 aloitetaan uuden perhepoliittisen tavoiteohjelman 2018–2023
111 työstäminen.

112 Vuoden 2017 uusina hankkeina käynnistetään perhehoidon kehittämishanke Väriä perhehoitoon ja
113 Perhesuhdekeskus-hanke, jos Raha-automaattiyhdistys myöntää hankkeille avustuksen. Kaikkien
114 perheiden Suomi -hankkeen toinen hankejakso käynnistyy, jos hankkeelle myönnetään avustus.
115 Vanhoina hankkeina jatkavat koulutus-, tutkimus- ja Perheaikaa-hankkeet.

2. Vaikuttamistyö

118

119 Yhteiskunnallinen vaikuttamistyö on yksi yhdistyksen kolmesta tärkeästä tehtävästä (ammattillisen
120 työn kehittämisen ja vertaistoiminnan koordinoinnin ohella). Vaikuttamistyössä pyritään
121 edistämään sateenkaariperheiden lasten ja vanhempien hyvinvointia mahdollisimman laajasti.
122 Vaikuttamistyö on jatkuvan kehittämisen ja oppimisen aluetta. Kaikkien perheiden Suomi -hanke
123 sekä kansainvälinen yhteistyö auttavat yhdistystä kehittämään omaa vaikuttamistyötään.

124 *Pitkän aikavälin tavoitteet:*

- 125 • Suomalainen yhteiskunta ja kulttuuri arvostavat kunkin perheen yksilöllistä perhe-elämää
- 126 • Jokaisen lapsen kasvua, perheen vanhemmuutta ja vanhempien rakkaussuhdetta tuetaan
- 127 • Suomalainen lainsäädäntö huomioi sateenkaariperheet yhdenvertaisesti oikeuksissa,
128 velvollisuuksissa ja etuuksissa
- 129 • Lainsäätäjä huomioi perheiden moninaisuuden aina uutta lakia säätäessään
- 130 • Valtiovallalla on tarkkaa ja pitkäaikaista tutkimustietoa sateenkaariperheiden hyvinvoinnista
131 ja tarpeista
- 132 • Sateenkaariperheiden hyvinvointia ja yhdenvertaisuutta seurataan ja edistetään
133 koordinoitusti valtiovallan toimesta osana jatkuvaa ja hyvin resursoitua valtion seksuaali- ja
134 sukupuolivähemmistöpolitiikkaa
- 135 • Sateenkaariperheiden yhdenvertaisuutta valvoo siihen nimetty viranomainen,
136 yhdenvertaisuusvaltuutettu.
- 137 • Seksuaalisen suuntautumisen, sukupuolen ja perheiden moninaisuutta esiin tuovaa
138 moninaisuuskasvatusta tehdään julkisen ja kolmannen sektorin yhteistyönä
- 139 • Seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjen hyvinvoinnin ja oikeuksien edistämistä ei ole jätetty
140 muutaman pienen järjestön vastuulle vaan sitä tehdään koordinoitusti julkishallinnon ja
141 hyvin resursoitun ja laaja-alaisen kolmannen sektorin toimesta.
- 142 • Julkisessa keskustelussa sateenkaariperheistä puhutaan asiallisesti
- 143 • Sateenkaariperheet ry on aktiivinen järjestö, joka jatkaa vaikuttamistyötään
144 perhepolitiikassa, ja jolla on resursseja osallistua lastensuojelun kehittämistyöhön ja
145 koordinoida laajaa ja laadukasta vertaistoimintaa.
- 146

147

2.1. Perhepoliittiset tavoitteet 2015–2019

148 Yhdistyksen vuosikokous asetti keväällä 2014 yhdistykselle seuraavat perhepoliittiset tavoitteet,
149 silmällä pitäen huhtikuussa 2015 järjestettyjä eduskuntavaaleja. Ensimmäistä kertaa vuosikokous
150 asetti perhepoliittisille tavoitteille myös kaksi painopistealuetta: miesten ja useamman kuin kahden
151 vanhemman perheet. Alla mainitut tavoitteet on eritelty tarkemmin ohjelmassa, joka löytyy
152 yhdistyksen nettisivuilta.

- 153 • Valtionhallinnon toimintaohjelma seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjen ihmisoikeuksien ja
154 yhdenvertaisuuden edistämiseksi
- 155 • Perhevapaat ja -etuudet tasapuolisiksi
  - 156 a. Isyysvapaa miespareille ja etävanhemmille, useammalle kuin kahdelle
  - 157 b. Äitiysvapaata vastaava vapaa miesparille
  - 158 c. Naisparin isyysvapaata vastaava vapaa heti syntymästä
- 159 • Yhdenvertainen avioliitto
- 160 • Tapaamisoikeus voitava harkita kaikissa tilanteissa
- 161 • Useamman vanhemman juridinen vanhemmuus mahdollistettava
  - 162 a. Perheen sisäisessä adoptiossa ei kenenkään tarvitse luopua vanhemmuudestaan
  - 163 b. Lapsen voi tunnustaa eli selittää omakseen useampi kuin kaksi halukasta
- 164 • Vanhemmuuden määrittäminen olettaman ja tunnustamisen perusteella yhdenvertaiseksi

- 165
- 166
- 167
- 168
- 169
- 170
- 171
- 172
- 173
- 174
- 175
- 176
- 177
- 178
- 179
- 180
- 181
- 182
- 183
- 184
- 185
- 186
- 187
- 188
- Trans-ihmisten lapsiperhe-elämän haasteita purettava
    - a. Translaissa olevasta transsukupuolisten lisääntymiskyvyttömyysvaatimuksesta ja naimattomuusvaatimuksesta on luovuttava välittömästi
    - b. Transihmisten puolisoineen on saatava kaikki hedelmöityshoidot ja korvaukset yhdenvertaisilla perusteilla
    - c. Transihmisten vanhemmuus tunnistettava oikein vanhemmuuslaissa
    - d. Transtaustan turhaan paljastavat merkinnät väestö- ym. rekistereissä poistettava, muutettava tarvittaessa esim. vanhemmuuden kirjaamisessa käytettävää kieltä.
  - Perheellistymismahdollisuuksien laajentaminen
    - a. Yhdenvertaiset hedelmöityshoidot ja hoitojen korvaukset
    - b. Rohkaistaan perheitä ja lastensuojelua lisäämään sijaishuollon perhehoitoa sateenkaariperheissä
    - c. Adoptioyhteistyötä etsittävä sellaisten ulkomaisten toimijoiden kanssa, jotka sijoittavat lapsia sateenkaariperheisiin
    - d. Edistetään apila- ja ystäväperheiden neuvontaa ja vanhemmuuskumppanien etsimistä
    - e. Säädetään kotimainen, syrjimätön sijaissyntyyslaki
  - Kaikkien perheiden Eurooppa
    - a. Sateenkaariperheiden vapaa liikkuvuus ja perhesuhteiden yhteinen tunnustaminen
    - b. Maahanmuutto- ja pakolaiskysymyksissä huomioitava sateenkaariperheet muiden perheiden tavoin
  - Perhepalvelut kohtaavat sateenkaariperheet asiallisesti ja riittävään tietoon nojautuen
  - Opetussuunnitelmat ja oppimateriaalit sisältävät tietoa perheiden moninaisuudesta sekä varhaiskasvatuksessa, yleissivistävässä että ammatillisessa koulutuksessa

189

190

2.2. Vaikuttamistyön toimenpiteet 2017

191 Vuonna 2017 vaikuttamistyön keskiössä ovat äitiyslaki, translaki, hedelmöityshoitosyrjintä,
 192 avioliittolain voimaantulon ja adoptio-mahdollisuuksien seuranta, sijaissyntyislain edistäminen ja
 193 kunnallisvaalit. Perhepoliittisen ohjelman mukaisesti nostetaan aiempaa vahvemmin esiin miesten
 194 ja useamman kuin kahden vanhemman perheiden tarpeita vaikuttamistyössä. Tähän liittyvät
 195 erityisesti huolto- ja tapaamislain kokonaisuudistukseen vaikuttaminen sekä miesten
 196 perheellistymismahdollisuuksien edistäminen esimerkiksi käynnistettävän perhehoitohankkeen
 197 avulla. Lisäksi vuonna 2017 aloitetaan uuden perhepoliittisen tavoiteohjelman 2018–2023
 198 työstäminen.

199

Toimenpiteet vuonna 2017

- 200
- 201
- 202
- 203
- 204
- 205
- 206
- 207
- 208
- 209
- 210
- 211
- 212
- 213
- 214
- Pyritään saamaan translain uudistaminen hallituksen agendalle yhteisellä vaikuttamistyöllä ihmisoikeusjärjestöjen verkoston kanssa
  - Tuetaan kuntavaalityössä Setan ja Monimuotoiset perheet -verkoston kunnallisvaalitavoitteita
  - Osallistutaan lapsen huolto- ja tapaamislain kokonaisuudistukseen lausumalla eri vaiheissa ja osallistamalla ministeriön seurantatyöryhmän työskentelyyn
  - Jatketaan äitiyslaki-kansalaisaloitteen eduskuntakäsittelyn seurantaa, pyritään korjaamaan esityksen puutteet valiokuntakäsittelyssä ja vaikuttamaan lopulliseen käsittelyyn. Seurataan toimeenpanon etenemistä ja ammattilaisten täydennyskoulutusta.
  - Seurataan avioliittolain STM:n piiriin kuuluvien liitelakien etenemistä eduskunnassa, ja keskustellaan Kelan kanssa lakien toimeenpanosta ja ennen kaikkea avoliittotilanteiden tulkinnasta.
  - Edistetään sateenkaariperheiden yhdenvertaisia hedelmöityshoitoja ja niiden korvauksia käymällä keskustelua Kelan kanssa korvauksista ja valittamalla sairaanhoitopiirien harjoittamasta syrjinnästä tuomioistuimiin

215

216

217

218

219

220

221

222

223

224

225

226

- Seurataan, että sosiaali- ja terveysministeriö valmistelee ja hallitus esittää perhevapaatyöryhmän esitykset monimuotoisten perheiden perhevapaista
- Käynnistetään yhteistyössä perhehoidon kentän kanssa perhehoidon hanke, joka lisää sateenkaariperheiden määrää perhehoidon resursseina
- Huomioidaan myös adoptioalan koulutuksen tarve perhehoitohankkeen toteutuksessa, ja seurataan adoptioalan kehitystä kun samaa sukupuolta olevien yhteinen adoptio tulee mahdolliseksi vuonna 2017
- Edistetään yhteistyössä kumppaneiden kanssa yhdenvertaisen sijaissyntyislain säätämistä Suomeen
- Jatketaan hallituksen miestyöryhmän toimintaa, väliaikainen transtyöryhmä pohtii yhdessä tapaamisessaan perhepoliittisia tavoitteita

227

2.3. Kaikkien perheiden Suomi-hanke 2017–2020

228

229

230

231

232

233

234

235

236

Kaikkien perheiden Suomi -hanke on Monimuotoiset perheet -verkoston yhteistyöhanke, jota Sateenkaariperheet ry hallinnoi. Sen tarkoituksena on tehdä perhepolitiikan ja -työn kehittämis- ja vaikuttamistyötä kymmenen itsenäisen järjestön laajana ja tiiviinä yhteistyönä. Hankkeen tavoitteena on tunnistaa järjestöjen kohderyhmiä yhdistäviä yhteisiä haasteita, etsiä niihin ratkaisuja ja viedä näitä ratkaisuja palveluiden ja lainsäädännön kehittäjien tietoisuuteen. Tavoitteena on, että yhteishankkeen myötä syntyy uutta tietoa ja osaamista järjestöjen vaikuttamistyön keinoista ja mahdollisuuksista. Vuonna 2017 käynnistetään hankkeen toinen hankejakso. Hankkeella on oma yksityiskohtainen toimintasuunnitelmansa.

237

2.4. Yhteistyöverkoston kehittäminen

238

Yhdistyksen vaikuttamistyön strategiana on laaja, aktiivinen ja ennakkoluuloton verkostoituminen.

239

240

241

Perhehoidon kehittämisverkosto: Vuonna 2017 luodaan aktiivisesti yhteyksiä lastensuojelun perhehoidon kentällä kun käynnistetään perhehoitohanke yhteistyössä *Perhehoitoliiton, Pelastaa lasten, Pesäpuun, Lastensuojelun Keskusliiton ja Helsingin kaupungin kanssa.*

242

243

244

245

246

Monimuotoiset perheet -verkosto: Yhteinen vaikuttamistyön hanke Kaikkien perheiden Suomi, jonka toinen hankejakso käynnistetään vuonna 2017. Hankkeen lisäksi kokoonnutaan neljä kertaa vuoden aikana yhteiseen kehittämispäivään. Tehdään yhteistyötä vapaaehtoistyön kehittämisessä. Tehdään toiminnan yhteistä arviointia ja kerätään kyselytietoja verkoston vapaaehtoisilta toimijoilta.

247

248

249

250

Seta, Setan jäsenjärjestöt, Trasek: Tehdään erittäin tiivistä yhteistyötä ennen kaikkea yhteiskunnallisessa vaikuttamistyössä ja tiedottamisessa. Vuonna 2017 käynnistetään yhteistyössä Perhesuhdekeskus. Muita tärkeitä vaikuttamistyön kumppaneita *Amnesty, Ihmisoikeusliitto, Naisasialiitto Unioni ja Tasa-arvoasiain neuvottelukunta.*

251

252

253

Lastensuojelun Keskusliitto: Yhdistyksen toiminnanjohtaja on keskusliiton hallituksen varajäsen. Keskusliitto on yhdistyksen kumppani tutkimus- ja perhehoitohankkeissa. Yhteisiä julkilausumia sateenkaariperheiden lasten oikeuksista.

254

255

256

Väestöliitto: Yhteistyö Perheaikaa.fi -hankkeessa jatkuu uudella rahoituksella. Myös Urpot.fi -hankkeessa ollaan mukana. Liitto yhdistyksen kumppani tutkimushankkeessa ja äitiyslakikampanjassa. Julkaisee tutkimushankkeen julkaisut.

257

258

Mannerheimin lastensuojeluliitto: Vaikuttamistyön yhteistyökumppani. Liitto kumppanina yhdistyksen tutkimushankkeessa.

259

260

261

Pelastakaa lapset: Yhteistyökumppani vaikuttamistyössä, perhehoitohankkeessa ja adoptioalan kehittämistyössä. Muita kumppaneita adoptioalan kehittämisessä *Adoptioperheet, Helsingin kaupungin adoptioyksikkö, Interpedia ja Valvira*

262 **Lapsiasiavaltuutettu:** Yhteistyökumppani vaikuttamistyössä. Vuodesta 2014 toiminnanjohtaja
 263 asiantuntijajäsenenä lapsiasianeuvottelukunnassa. Toiminnanjohtaja lapsiasiavaltuutetun HLBTI ja
 264 lapset –työryhmän puheenjohtajana 2015-2019.

265 **Yhdenvertaisuusvaltuutettu:** Uuden yhdenvertaisuuslain myötä yhteistyö
 266 yhdenvertaisuusvaltuutetun toimiston kanssa on syventynyt. Vaikuttamistyössä trans-kysymysten
 267 osalta yhteistyötä myös *tasa-arvovaltuutetun* kanssa.

268 **Terveyden ja hyvinvoinnin laitos:** Tutkimusyhteistyö yhdistyksen tutkimushankkeessa. Muita
 269 tutkimusyhteistyön kumppaneita *Tampereen yliopiston hoitotieteen yksikkö ja*
 270 *Väestöntutkimuslaitos*

271 **Parisuhdekeskus Kataja:** Asiantuntijakumppani perhesuhdekeskus-hankkeessa. Yhdistys
 272 kumppanina vuosittaisilla parisuhdepäivillä. Muita parisuhdetyön kumppaneita evankelis-
 273 luterilaisen kirkon perhetyö, Helsingin seurakuntayhtymä ja Helsinki Missio.

274 Muita yhdistyksen tärkeimpiä yhteistyökumppaneita ovat *perhe- ja lastensuojelujärjestöt, ev.-lut.*
 275 *kirkon lapsi- ja perhetyö, puolueet, STM, SM, UM ja OKM sekä useiden kuntien lapsi- ja perhetyö.*

276

277

2.5. Kansainvälinen vaikuttamistyö

278 Kansainvälinen yhteistyö ja solidaarisuus ovat olleet vuosikymmenet erityisen vahvaa hlbt-
 279 oikeuksien edistämässä. Myös Sateenkaariperheet ry:n työssä se on näytellyt merkittävää roolia
 280 sekä vahvistamalla yhdistyksen vaikuttamistyötä ja argumentaatiota kotimaassa että
 281 mahdollistamalla kansainvälisiin haasteisiin puuttumisen. Sateenkaariperheiden osalta suurin
 282 kansainvälistymiseen liittyvä haasta on se, että perheenjäsenten väliset juridiset suhteet saattavat
 283 menettää merkityksen kun perhe siirtyy maasta toiseen.

284 Yhdistyksen merkittäviä kansainvälisen vaikuttamistyön kumppaneita ovat eurooppalaisten
 285 sateenkaariperhejärjestöjen kattojärjestö Nelfa, maailman hlbt-järjestöjen kattojärjestö ILGA ja
 286 ennen kaikkea sen eurooppalainen osasto, kansalliset sateenkaariperhejärjestöt eri maissa,
 287 europarlamentaarikkojen LGBT-Intergroup, kansainvälisen sateenkaariperhepäivän
 288 koordinaatioryhmä, EU:n perusoikeusviraston hlbt-osasto, Euroopan neuvoston hlbt-osasto,
 289 oikeuskomissaarin toimisto ja eurooppalaisten perhejärjestöjen kattojärjestö COFACE.
 290 Sateenkaariperheet ry on yksi Nelfan perustajajäsenistä.

291 *Toimenpiteet vuonna 2017*

- 292 • Osallistutaan Nelfan ja Ilga-Euroopan vuosikokouksiin ja niiden yhteydessä järjestettäviin
- 293 konferensseihin
- 294 • Yksi hallituksen jäsen toimii jäsenenä Nelfan hallituksessa 2016–2018
- 295 • Osallistutaan seuraavien Sateenkaariperheiden Eurooppapäivien (Nelfa) ohjelman
- 296 suunnitteluun ja toteutukseen.
- 297 • Yhdessä Nelfan ja muiden mantereiden sateenkaariperhejärjestöjen kanssa järjestetään
- 298 7.5.2017 kuudes Kansainvälinen sateenkaariperhepäivä.
- 299 • Osallistutaan Ilga-Euroopan perheteemaisiin koulutuksiin ja tapahtumiin.
- 300 • Nostetaan perheteemoja esille kansainvälisissä hlbt-järjestöissä.
- 301 • Vaikutetaan suomalaiseen politiikkaan kansainvälisissä lapsi- ja perhekysymyksissä.
- 302 • Osallistutaan Venäjältä saapuvien sateenkaariperhepakolaisten tukemiseen. Vaikutetaan
- 303 maahanmuuttopolitiikkaan.

304

305

306

307

308

309

3. Ammatillisen työn kehittäminen ja tiedon tuottaminen

312 Ammatillisen työn kehittämistä, siihen liittyvää hanketoimintaa ja tiedon tuottamista
313 sateenkaariperheistä ohjaa yhdistyksen hallituksen vuonna 2014 vahvistama Toiminta- ja
314 rahoitussuunnitelma 2014–2021.

315

316

3.1. Ammatillinen koulutus sateenkaariperheistä

317 Vuodesta 2012 lähtien järjestön koulutustoimintaa on toteutettu ja kehitetty OKM:n myöntämällä
318 erityisavustuksella. Vuonna 2015 alkaneessa jatkohankkeessa painopiste on kasvatusta ja
319 opetusalan ammattilaisten täydennyskoulutuksessa sekä koulutuksen kehittämissyhteistyössä
320 oppilaitosten kanssa. Hanke päättyy vuoden 2017 toukokuussa, mutta järjestön koulutustoiminta
321 jatkuu. Kouluttamisesta vastaavat eri puolilla maata asuvat järjestön kouluttamat
322 vapaaehtoiset kouluttajat, hankkeiden työntekijät omilla aihealueillaan, järjestön muu henkilökunta,
323 palkkioperustaiset kouluttajat, yhteistyökumppanien kouluttajat sekä toukokuun 2017 loppuun
324 saakka koulutushankkeen koulutussuunnittelija.

325

326 *Tavoitteet*

327 Lisätään lasten ja perheiden parissa toimivien ammattilaisten tietoa ja osaamista
328 sateenkaariperheiden kohtaamisesta ja perheiden erityishaasteista. Tavoitteena on myös kehittää
329 kasvatusta ja opetusalan sekä sosiaali- ja terveysalan yksiköiden ja oppilaitosten toimintakulttuuria
330 yhä moninaisuudelle avoimemmaksi. Tavoitteena on edistää monimuotoisten perheiden
331 yhdenvertaisuuden toteutumista ja lisätä sateenkaariperheissä elävien lasten ja aikuisten
332 hyvinvointia.

333

334 *Toimenpiteet vuonna 2017*

- 335 • Järjestetään pääkaupunkiseudun ulkopuolella ammatillinen täydennyskoulutusseminaari
336 sateenkaariperheteemasta ja sukupuolen moninaisuudesta yhteistyössä Transtukupiirien
337 kanssa.
- 338 • Järjestetään aktiivisesti ympäri Suomen sekä avoimia että toimijakohtaisia
339 koulutustilaisuuksia hankkeen loppuun saakka.
- 340 • Tehdään aktiivista kehittämissyhteistyötä päiväkotien, koulujen ja oppilaitosten kanssa mm.
341 opetussuunnitelmien soveltamisen ja yhdenvertaisuussuunnitelmien tiimoilta hankkeen
342 loppuun saakka.
- 343 • Vastataan mahdollisuuksien mukaan kaikkiin ammatillista täydennyskoulutusta koskeviin
344 koulutuspyyntöihin. Hankkeen päätyttyä koulutuksista peritään pääsääntöisesti palkkio.
- 345 • Tarjotaan yhdistyksen ja kumppaneiden asiantuntemusta ammatillisiin suurtapahtumiin,
346 suurten toimijoiden seminaareihin ja yhteiskunnallisesti merkittäviin tapahtumiin.
- 347 • Kartoitetaan jatkorahoitusmahdollisuuksia sosiaali- ja terveysalan sekä kasvatusta ja
348 opetusalan ammattilaisten täydennyskouluttamiselle ja muulle ammatillisen koulutuksen
349 kehittämistyölle.
- 350 • Juurrutetaan kouluttaminen ja ammatillisen koulutuksen kehittämistyö yhdistyksen
351 toimintaan jatkorahoituksesta riippumatta.
- 352 • Kehitetään vapaaehtoiset kouluttajien tietotaitoa.
- 353 • Koulutetaan lisää vapaaehtoiset kouluttajia eri puolilla Suomea.
- 354 • Kehitetään koulutusyhteistyötä Setan kanssa.
- 355 • Ohjataan vapaaehtoisia Setan ja muiden yhteistyökumppaneiden kouluttajakoulutuksiin.
- 356 • Myös perhesuhdekeskus-, perhehoito- ja Kaikkien Perheiden Suomi -hankkeet sisältävät
357 ammatillisen työn kehittämistä ja koulutusta.

3.2. Sateenkaariperheiden lasten ja nuorten hyvinvointikartoitus 2014–2017

360 Sateenkaariperheiden lasten hyvinvointikartoitus -hanke edistää edellisen hallituksen lapsi- ja
 361 nuorisopolitiikan kehittämissuunnitelman tavoitteita vastaamalla tarpeeseen tuottaa
 362 sateenkaariperheiden lasten hyvinvointiin liittyvää tutkittua tietoa. Lasten ja nuorten hyvinvointia on
 363 kartoitetaan hankkeen aikana monesta näkökulmasta, joista keskeisimpiä ovat psyykinen
 364 hyvinvointi, perhesuhteet ja avoimuus liittyen perheeseen, vertaissuhteet ja kiusaamiskokemukset
 365 sekä koulu- ja terveystieteiden palvelukokemukset. Vanhemmilta on kysytty heidän näkemystään lapsensa
 366 hyvinvoinnista, kiusatuksi tulosta ja palvelukokemuksista sekä vanhemman arviota
 367 parisuhteestaan, perheestään ja vanhemmuudelle saadusta tuesta. Hanke on käynnistynyt
 368 syksyllä 2014 OKM:n avustuksella.

369 Hankkeessa Sateenkaariperheet ry:n kumppaneina toimivat Väestöliitto ry, Lastensuojelun
 370 Keskusliitto, Mannerheimin lastensuojeluliitto, Suomen Mielenterveysseura, Tampereen yliopiston
 371 terveystieteiden yksikkö (hoitotiede) ja Terveiden ja hyvinvoinnin laitos. Hankkeella on oma
 372 toimintasuunnitelmansa.

373

374 *Tavoitteet*

- 375 • Lisätä tietoa sateenkaariperheissä elävien lasten ja nuorten hyvinvoinnista ja
- 376 haavoittuvuuksista
- 377 • Nostaa sateenkaariperheiden lasten hyvinvoinnin teema alan ammattilaisten ja päättäjien
- 378 tietoisuuteen
- 379 • Tehdä toimenpide-ehdotuksia sateenkaariperheiden lasten hyvinvoinnin tukemiseksi
- 380 lainsäädännössä ja palvelujärjestelmässä
- 381 • Luoda perusta Sateenkaariperheet ry:n jäsenkyselyn yhteydessä kerättävälle vuosittaiselle
- 382 hyvinvointikyselylle, ja sen myöhemmälle hyödyntämiselle pitkittäistutkimuksessa

383

384 *Toimenpiteet vuonna 2017*

- 385 • Julkaistaan raportti sateenkaariperheiden 10–12-vuotiaiden lasten ja 13–18-vuotiaiden
- 386 nuorten kyselytutkimuksen tuloksista sekä 7–10-vuotiaiden haastattelututkimuksen
- 387 tuloksista Väestöliiton julkaisusarjassa alkuvuodesta 2017.
- 388 • Analysoidaan laadullisin ja tilastollisin menetelmin laaja kyselyaineisto, joka on kerätty
- 389 sateenkaariperheiden 7-18-vuotiaiden vanhemmilta syksyllä 2015 sekä kesällä ja syksyllä
- 390 2016.
- 391 • Järjestetään vanhemmista ja/tai koululaisista koostuvia fokusryhmiä, joissa pohditaan
- 392 kyselytutkimuksen tuloksia ja toimenpide-ehdotuksia.
- 393 • Julkaistaan raportti sateenkaariperheiden vanhempien kyselytutkimuksen tuloksista
- 394 Väestöliiton julkaisusarjassa loppuvuonna 2017.
- 395 • Luodaan soveltuva mittari, jolla voidaan tulevina vuosina kartoittaa pitkittäistutkimuksena
- 396 Sateenkaariperheet ry:n jäsenperheiden ja -koululaisten hyvinvointia liittämällä kysymykset
- 397 vuosittain tehtävään jäsenkyselyyn
- 398 • Valmistellaan loppuraportti koko hankkeen yhteen vedetyistä tuloksista, joka julkaistaan
- 399 Väestöliiton julkaisusarjassa alkuvuodesta 2018.

400

401 3.3. Väriä perhehoitoon -hanke 2017–2020

402 Keväällä 2017 käynnistetään yhteistyössä kumppanien kanssa perhehoidon kehittämishanke Väriä
 403 perhehoitoon. Hankkeen tavoitteena on lisätä perhehoitoon pääsevien lasten osuutta
 404 lastensuojelussa. Tavoitteeseen pyritään lisäämällä sateenkaari-ihmisten määrää perhehoitajina.
 405 Sateenkaariperheiden osuus perhehoitajista on Suomessa vielä häviävän pieni moneen muuhun
 406 maahan verrattuna. Kuitenkin yli puolet sateenkaari-ihmisistä toivoo voivansa toimia kasvattajina.

407 Samalla perhehoitajista on pulaa. Kyse on siis kohtaanto-ongelmasta, joka hankkeella pyritään
408 ratkaisemaan.

409 Sateenkaariperheiden toimimiselle perhehoitajina ei ole lainsäädännöllisiä esteitä. Sen sijaan
410 prosessiin sisältyy kokonainen joukko erilaisia, palveluketjuun liittyviä sosiaalisia, rakenteellisia,
411 psykologisia, koulutuksellisia ja asenteellisia kynnyksiä, joita hankkeessa on tarkoitus madaltaa.
412 Kyse on ennen kaikkea vaikuttamis-, tiedottamis- ja koulutustyön hankkeesta, jota hankkeen
413 strategian mukaisesti tehdään yhtä aikaa kaikkien kynnysten osalta, laajan yhteistyöverkoston
414 rintamalla, mukaan lukien lastensuojelun kunnalliset, yksityiset ja järjestötoimijat. Koska
415 vaikuttamistyö on luonteeltaan aikaa vievää, hankkeen pituudeksi on suunniteltu neljä vuotta.

416 *Tavoitteet:*

- 417 • Lisätään perhehoitoon pääsevien lasten osuutta lastensuojelussa
- 418 • Lisätään sateenkaariperheiden määrää lastensuojelun perhehoitajien joukossa
- 419 • Lisätään tietoa sateenkaariperheistä perhehoitajina
- 420 • Kehitetään hyviä käytäntöjä sateenkaariperheiden huomioimiseen perhehoitajien
421 rekrytoinnissa, koulutuksessa ja lastensuojelutyössä

422 Väriä perhehoitoon -hankkeella on oma, yksityiskohtainen toimintasuunnitelmansa.

423

424 **3.4. Perhe-, parisuhde- ja eroneuvonnan kehittäminen**

425 Perhe-, parisuhde- ja eroneuvonnan palvelut ovat erityisen tärkeitä sateenkaariperheille.
426 Perheiden parisuhteisiin, perhesuhteisiin ja eroihin liittyy monenlaisia sosiaalisia, juridisia,
427 rakenteellisia ja palvelujärjestelmän haasteita. Tämän lisäksi perheillä on näiden palveluiden
428 suhteen erityisen paljon syrjinnänpelkoa, ja he ovat raportoineet erityisen paljon tyytymättömyyttä
429 juuri näihin palveluihin.

430 Koska pari- ja perhesuhteiden hyvinvointi on lapsen hyvinvoinnin kannalta erittäin tärkeää, on
431 yhdistys panostanut omassa vertaistoiminnassaan jo usean vuoden ajan ennalta ehkäisevään
432 parisuhdetyöhön ja vanhemmuuden tukemiseen eron jälkeen. Alan ammatillisen työn kehittäminen
433 on myös korkealla yhdistyksen prioriteeteissa. Keväällä 2017 käynnistettäväksi suunniteltu
434 perhesuhdekeskus-toimintamuoto (ks. luku 4) sisältää osioita, jotka tähtäävät suoraan
435 ammatillisen osaamisen lisäämiseen hankalissa sateenkaariperheiden parisuhde-, perhe- ja
436 eroneuvontatilanteissa.

437

438 **3.5. Sateenkaariperheiden hyvinvointia koskevat julkaisut**

439 Yhdistys julkaisee kohdennettua tietoa sateenkaariperheistä eri ammattiryhmille ja eri
440 elämäntilanteisiin liittyen. Osa julkaisuista puhuttelee suoraan ammattilaisia. Osa materiaaleista on
441 suunnattu sekä ammattilaisille että perheille itselle. Myös perheille suunnatut julkaisut palvelevat
442 perheiden kanssa työtä tekeviä ammattilaisia. Julkaisut voivat olla sähköisiä tai perinteisiä.

443 *Tavoitteet*

444 Tarjotaan mahdollisimman monipuolista tietoa sateenkaariperheiden hyvinvoinnista ja
445 elämäntilanteista tavalla, joka on helposti ymmärrettävä ja samaistuttava.

446 *Toimenpiteet vuonna 2017*

- 447 • Tutkimushankkeen raportit, 2 kpl, Väestöliiton työpaperit-sarjassa
- 448 • Sosiaalisen vanhemman opas. Julkaistaan uusi opas sähköisessä muodossa.
- 449 • Tarvittavat uusintapainokset yhdistyksen muista oppaista

450

451

452

453 4. Vertaistoiminta, perheiden tukeminen ja neuvonta

454

455 Perhesuhdekeskus

456 Vuonna 2017 yhdistys käynnistää Perhesuhdekeskus-toiminnan, jos Raha-automaattiyhdistys
 457 myöntää toiminnolle rahoituksen. Perhesuhdekeskus palvelee koko Setan jäsenjärjestökenttää.
 458 Keskus koordinoi, kouluttaa ja kehittää parisuhteisiin ja muihin perhesuhteisiin liittyvää
 459 vertaistoimintaa sekä tarjoaa ammatillista tukea erityisen vaikeassa perhetilanteessa oleville silloin,
 460 kun riittävää asiantuntemusta ei löydy julkisista palveluista. Perhesuhdekeskus tukee yhdistyksen
 461 jo nykyään tekemää parisuhteisiin liittyvää vertaistoimintaa sekä laajentaa yhdistyksen
 462 mahdollisuuksia tarjota ammatillista tukea erityisissä tilanteissa. Keskus tukee myös ammatillisen
 463 työn kehittämistä koko yhteiskunnassamme. Hankkeella on oma yksityiskohtainen
 464 toimintasuunnitelmansa.

465 Perhesuhdekeskustyön alkamisesta huolimatta yhdistyksen aiempi vertaistoiminta, perheiden
 466 tukeminen ja neuvonta jatkuvat entisellään.

467 *Perhesuhdekeskuksen pitkän aikavälin tavoitteet:*

- 468 • Hlbt-ihmisten parisuhde- ja perhesuhdehyvinvointi lisääntyy ongelmia ennalta ehkäisevän
- 469 vertaistoiminnan ja tiedollisen materiaalin ansiosta
- 470 • Vaikeissa pari- ja perhesuhdeongelmissa olevat perheet, joille julkiset palvelut eivät kykene
- 471 tarjoamaan riittävää tukea, saavat ammatillista tukea kriisissä
- 472 • Suomalainen ammatillinen pari-, perhesuhde- ja eroneuvonta kehitty konsultoinnin ja
- 473 koulutuksen ansiosta

474

475 4.1. Monimuotoista vertaistoimintaa perheille

476 Yhdistyksen keskeisiä vertais- ja tukitoiminnan muotoja ovat paikalliset perhetapaamiset ja
 477 vertaisryhmät, valtakunnallinen perheleiritoiminta, sateenkaariperheiden perhevalmennustoiminta,
 478 Perheaikaa.fi-sivuston vertaistukiryhmät, koululaisten oma toiminta ja oma keskustelufoorumi,
 479 parisuhdekurssit ja -ryhmät, eron jälkeisen vanhemmuuden tukeminen (Vanhemman Neuvo -
 480 ryhmät), yhdistyksen oma nettikeskustelufoorumi, vanhemmuutta suunnittelevien ryhmät ja
 481 erilaiset muut vertaistapaamiset. Vertaistoimintaa järjestetään valtakunnallisesti ja mahdollisimman
 482 monipuolisesti. Paikallisten yleisten perhetapaamisten lisäksi järjestetään erityisryhmien
 483 tapaamisia ja lukuisia vapaa-ajan toiminnan yksittäisiä tapaamisia. Valtakunnallista ja paikallista
 484 vertaistoimintaa koordinoi vertaistoiminnan koordinaattori.

485 Sukupuolen moninaisuus on vuoden 2017 vuositeema

486 Yhdistys valitsee vuosittain vuositeeman. Teeman valitsemisen tarkoituksena on kiinnittää erityistä
 487 huomiota johonkin tiettyyn teemaan kerrallaan. Vuositeema vaikuttaa yhdistyksen järjestämään
 488 vertaistoimintaan, mutta teema pyritään huomioimaan myös vaikuttamistyössä ja ammatillisen työn
 489 kehittämisessä. Vuoden 2017 teemaksi on valittu sukupuolen moninaisuus.

490 *Tavoitteet:*

491 Kokeilla ja kehittää vanhempien sukupuolen moninaisuuden huomioivaa vertaistoimintaa.
 492 Kartoittaa trans-, inter- ja muunsukupuolisten jäsenten ja heidän perheidensä toiveita yhdistyksen
 493 toiminnan suhteen. Tunnistaa lainsäädännön ja palvelujärjestelmän kehittämiskohteita sukupuolen
 494 moninaisuuden ja perheiden näkökulmasta.

495 *Toimenpiteet vuonna 2017:*

- 496 • Hallitus nimittää väliaikaisen transtyöryhmän toimikaudeksi 2017 ja sille puheenjohtajan
- 497 • Työryhmä koostuu hallituksen jäsenistä, vertaistoiminnan koordinaattorista sekä
- 498 jäsenistöstä kutsuttavista kiinnostuneista henkilöistä. Toiminnanjohtaja osallistuu
- 499 kutsuttaessa kokoukseen, jossa käsitellään perhepoliittisia tavoitteita

500

501

502

503

504

505

506

507

508

509

510

511

- Työryhmä kartoittaa perheiden, vanhempien ja lasten tuentarpeita, ideoi vertaistoimintaa, pohtii työnjakoa muiden toimijoiden kanssa sekä tunnistaa yhteiskunnallisen vaikuttamisen kohtia
- Keväällä järjestetään transmaskuliinien isien ja isyyttä suunnittelevien aikuisten leiri Turun lähistöllä.
- TransHelsinki -viikon yhteydessä marraskuussa järjestetään perhetapaaminen transihmisten perheille ja lapsettomuutta käsittelevä tilaisuus lapsettomille transihmisille sekä perhepaneeli yhteisöseminaariin.
- Mainostetaan perheaika.fi-palveluun tehtyjä sukupuolen moninaisuuteen liittyviä nettiluentoja sekä kuvataan vähintään yksi uusi luento
- Kootaan perheaikaa.fi –sivustolle sukupuoleltaan moninaisten ihmisten perheiden tarinoita

512 Apilaperheiden perustamiseen ja hyvinvointiin tarjotaan tukea

513 Apilaperheissä vanhemmuus jaetaan vähintään yhden sellaisen henkilön kanssa, johon ei koskaan
514 ole ollut romanttista suhdetta. Apilaperhettä lähdetään perustamaan ideana jakaa vanhemmuus, ei
515 välttämättä muuta. Apilaperheen lapsella on alusta saakka kaksi kotia. Vaikka kahden vanhemman
516 apilaperheitä on koko ajan lisääntyvässä määrin, apilaperheille on tyypillistä se, että vanhempia on
517 useampi kuin kaksi. Apilaperheet kaipaavat perheen suunnitteluvaiheessa erityyppistä tukea ja
518 neuvoja kuin esimerkiksi hedelmöityshoitoklinikan palveluita käyttävä naispari. Apilaperheen
519 perustaminen vaatii erityistä suunnittelua ja neuvottelutaitoja. Myös perhe-elämälle tuo omat
520 haasteet (ja vahvuudet) se, että koteja on kaksi ja vanhempia useita.

521

522

Tavoitteet:

523

524

525

526

527

Yhä useampi apilaperhettä harkitseva saa asianmukaista ja riittävää tietoa perheen perustamisen pohjaksi. Apilaperheestä haaveilevat löytävät aiempaa helpommin niiden ihmisten luo, joilla on vastaavia toiveita. Apilaperheet tutustuvat muihin apilaperheisiin ja saavat vertais- ja ammattilaistukea perhe-elämän mahdollisiin haasteisiin.

528

Toimenpiteet vuonna 2017:

529

530

531

532

533

534

535

536

537

538

539

540

541

542

543

544

- Vertaistoiminnan tilaisuudet: Apilaisien ja apiläitien omat vertaistuki-illat, etä- ja vuoroviikkovanhempien tapaaminen, fasilitoitu vanhemmuuskumppanuuspaja, jossa etsitään apilavanhempien kanssa vanhemmuuskumppanuuden hyviä käytäntöjä. (Seuraava vaihe kurssi vanhemmuuskumppanuuteen, mahdollisesti vuonna 2018).
- Tietoa ja tutustumista: Miten apilaperheet tekee lapsia -nettiluento, uutiskirjeeseen apilasisältöjä, nettisivuille apilaperheiden osio, vanhemmuuskumppaniksi.fi-palvelun käynnistäminen (jos vapaaehtoisia löytyy) ja ”Apilaperheen perustaminen” – informatiivinen ilta apilaperheen perustamista harkitseville miehille ja naisille, jossa päästään myös tutustumaan toisiin perhettä suunnitteleviin pariskuntiin tai henkilöihin (miestyöryhmän kanssa).
- Tukea: Henkilökohtaista neuvontaa apilaperhettä perustaville ja psykososiaalista tukea vanhemmuuskumppanuuden haastaviin tilanteisiin (jos saadaan Perhesuhdekeskus-hanke)
- Jos rahoitus parisuhdekeskukselle saadaan, aletaan keskuksessa rakentamaan mallia vanhemmuuskumppanuustoiminnalle, jossa tuetaan vertaistoiminnan kautta vanhemmuuskumppanuutta, vrt. parisuhdetoiminta pariskunnille.

545

546 Miesten vertaistoimintaa kehitetään

547

548

549

Yksi vuonna 2015 perustetun miestyöryhmän tehtävistä on kehittää erityisesti miehille suunnattua vertaistoimintaa. Toisin kuin muu vertaistoiminta, miesten vertaistoiminta organisoidaan ainakin aluksi valtakunnallisesti eikä paikallistiimien toimesta.

550 Miehet ovat tervetulleita mukaan yhdistyksen kaikkeen vertaistoimintaan. Miehillä on katsottu
 551 tarpeelliseksi olla myös omat vertaisryhmänsä ja miesten perheille suunnattuja toiminnallisia
 552 kokoontumisia. Isille ja isyydestä haaveileville järjestetään lisäksi omaa vertaistoimintaa. Miesten
 553 toiminnan kehittämistyössä tunnustetaan miesten moninaisuus, mukaan lukien transmiehet.
 554 Kehittämistyötä tehdään vuonna 2014 työstettyjen miestyön toimenpide-ehdotusten pohjalta.
 555

556 *Tavoitteet:*

557 Sateenkaariperheiden vanhempina toimivat miehet voivat osallistua sellaisiin vertaistuen
 558 tapahtumiin, joista he kokevat saavansa tukea vanhemmuuteensa. Vertaistukea ja muuta
 559 toimintaa järjestetään perhe-elämän eri vaiheissa oleville sekä erilaisissa perhetilanteissa eläville.
 560

561 *Toimenpiteet vuonna 2017:*

- 562 • Järjestetään alkuvuodesta miniseminaari vanhemmuuskumppanuudesta apilaperheissä
- 563 • Järjestetään apilaperhettä suunnitteleville miehille ja naisille yhteinen info- ja
 564 tutustumistilaisuus
- 565 • Helsinki Priden yhteydessä järjestetään miesten vertaistukitapahtuma sekä infotilaisuus
 566 Miten miehet tekevät lapsia?
- 567 • Syyskaudella järjestetään lisää miesten vertaistukitilaisuuksia, esimerkiksi miesten välisiin
 568 parisuhteisiin liittyvä tilaisuus, apilaperheiden isien keskustelutilaisuus
 569

570 **Koululaisten toiminnassa lapset saavat jakaa kokemuksiaan**

571 Koululaisten toiminta jakaantuu kahteen osa-alueeseen, paikalliseen toimintaan erilaisten
 572 teemailtojen muodossa ja valtakunnalliseen leiritoimintaan. Paikallisessa toiminnassa samalla
 573 paikkakunnalla asuvat lapset perheineen tutustuvat toisiinsa ja yhteydenpidon on helppo jatkaa
 574 myös tapaamisten ulkopuolella. Leireillä mukaan toimintaan pääsevät myös syrjäseutujen ja niiden
 575 paikkakuntien lapset ja nuoret, joilla ei ole omaa koululaisten toimintaa. Koululaisten tapaamisten
 576 yhteydessä vanhemmilla on mahdollisuus kokoontua yhteen ja keskustella kouluikäisten elämään
 577 liittyvistä aiheista. Tarvittaessa järjestetään ammattilainen vetämään aikuisten vertaiskeskustelua
 578

579 *Tavoitteet:*

580 Tutustuttaa lapsia toisiinsa ja toistensa perheisiin, käsitellä perheiden moninaisuutta lasten
 581 ikätasolle sopivalla tavalla ja voimaannuttaa lapsia perheidentiteettiä vahvistamalla.
 582

583 *Toimenpiteet vuonna 2017*

- 584 • Järjestetään kolme erilaista leiriä: yksi vanhempi+lapsi -viikonloppuleiri talvella, yksi
 585 nelipäiväinen leiri kesän perheleirin yhteydessä ja kaksipäiväinen päiväleiri koulujen
 586 syyslomalla Helsingissä. Koululaisille järjestetään omaa ohjelmaa myös talven perheleirillä.
- 587 • Aloitetaan vuonna 2018 toteutettavan koululaisten oman kesäleirin suunnittelu.
- 588 • Pyritään siihen, että Pääkaupunkiseudun, Tampereen ja Turun lisäksi koululaiset
 589 kokoontuvat teemailtojen muodossa myös muilla isommilla paikkakunnilla.
- 590 • Vertaistoiminnan koordinaattori innostaa paikallisia koululaistoiminnan organisointiin ja
 591 avustaa toiminnan käynnistämisessä.
- 592 • Koululaistoiminnan hyviä kokemuksia jaetaan vertaisohjaajien Facebook- ja
 593 sähköpostiryhmässä.
 594

595 **Vertaistoimintaa muille erityisryhmille**

596 Yhden vanhemman perheet, heterosuhteessa lapsia saaneet, sosiaaliset vanhemmat ja
 597 lapsiperheellisyyden alkutaipaleella olevat jatkavat säännöllisiä kokoontumisia. Kartoitetaan
 598 vanhempien toiveita erilaisten ryhmien suhteen jäseniltä muun muassa sosiaalisessa mediassa ja
 599 verkkokyselyllä. Käynnistetään uusia ryhmiä kiinnostuksen ja vapaaehtoisten vetäjien löytymisen
 600 puitteissa. Perheleireillä järjestetään vaihteleville kohderyhmille muutaman tunnin
 601 vertaiskeskusteluryhmiä.

602

603 Uusperheet ovat yhä painopisteenä vuoden 2017 toiminnassa. Vertaistapaamisten lisäksi
604 houkutellaan uuspareja Suomen uusperheiden liiton vertaisohjaajakurssille, järjestetään
605 Perheajassa uusperheiden vertaistoimintaa ja aloitetaan sateenkaariperheille suunnattujen
606 tuettujen lomien järjestäminen. Ensimmäisen tuetun loman kohteena ovat uusperheet.
607

608 **Vapaaehtoisesti toteutettua paikallistoimintaa 13 paikkakunnalla**

609

610 *Helsinki*

611 Pääkaupunkiseudun sateenkaariperheiden tiimi järjestää vuoden 2017 aikana monipuolista
612 toimintaa. Tapaamiset ovat suurimmaksi osaksi vapaamuotoisia ja vertaistuellisia, mutta paikalla on
613 lähes aina pääkaupunkiseudun sateenkaariperheiden tiimin jäseniä, joilta voi kysellä yhdistyksen
614 toimintaan liittyvistä asioista sekä saada mahdollisesti muuta ohjausta ja neuvontaa.

615 Pääkaupunkiseudulla järjestetään kaikille avoimia perhetapaamisia kerran kuukaudessa leikkipuisto
616 Linjan sisätiloissa. Satunnaisesti tapaamisissa on esimerkiksi Halloween-, ystävänpäivä-,
617 pikkujoulu- tai muu vastaava teema sekä askartelua tai muuta ohjattua toimintaa. Jokaisella kerralla
618 on pieni yhteinen esittely- ja aloitustuokio, jossa tutustumme toisiimme ja kerromme toiminnasta.
619 Tarjoilut järjestetään nyyttäriperiaatteella, yhdistys tarjoaa kahvia, teetä ja mehua.

620 Perhekahvilaa jatketaan kerran viikossa tiistai aamupäivisin yhdistyksen toimistolla. Tapaamiset on
621 suunnattu kotona päivisin lasten kanssa oleville vanhemmille. Perhekahvilassa keskitytään
622 tutustumaan ja touhuamaan yhdessä, mutta satunnaisesti luvassa on myös askartelua, brunssi tai
623 muuta toimintaa niin aikuisille kuin perheen pienimmillekin. Keväällä ja syksyllä järjestetään kaksi
624 iltaperhekahvilaa (arki-iltana) yhdistyksen toimistolla. Iltaperhekahvila on avoin kohtaamispaikka
625 kaikille sateenkaariperheille, tapaamisissa on satunnaisesti askartelua, yhteistä puuhaa sekä pientä
626 syötävää esim. keittoa/puuroa pientä maksua vastaan.

627 Alkutaipaletapaamiset ovat kerran kuukaudessa kokoontuva ohjattu keskusteluryhmä. Ryhmä toimii
628 vertaistuellisesti, mutta ryhmän jäsenten toiveista paikalle voidaan kutsua eri alojen asiantuntijoita
629 sekä kokemuskouluttajia.

630 Sosiaalisten vanhempien ryhmä kokoontuu vähintään neljä kertaa vuoden aikana. Heterosuhteessa
631 lapsia saaneiden ryhmä jatkaa myös toimintaansa, ammattiohjaajan vetämänä. Taaperoiden
632 perheet kokoontuvat kerran kuukaudessa. Isätapaamisia pidetään kysynnän mukaan, kuitenkin
633 vähintään kaksi. Uusperhetapaamisia järjestetään vähintään kolme niin, että aikuisilla on
634 ammattilainen alustaja ja lastenhoitajat huolehtivat sillä aikaa lapsista.

635 Koululaisten toiminta jatkuu aktiivisena. Noin joka toinen kuukausi koululaiset kokoontuvat jonkin
636 toiminnon pariin. Suunnitelmissa on mm. metsäseikkailu, retki Vihdin Puuhaparkiin sekä Megazone-
637 ja seikkailupuistopäivät. Aiempia vuosia enemmän keskitytään siihen, että tapaamiset sisältävät
638 myös keskustelu- ja tutustumisosuuksia. Jos löytyy riittävästi vapaaehtoisia, järjestetään lokakuussa
639 koululaisten kaksipäiväinen syyslomaleiri.

640 Vuoden aikana tehdään muutamia retkiä perheystävällisiin kohteisiin pääkaupunkiseudulla,
641 esimerkiksi museoihin, sisäleikkipuistoihin ja luontoon. Retkistä osa on maksullisia ja osa
642 maksuttomia. Retkiä suunniteltaessa pyritään huomioimaan sateenkaariperheiden eri-ikäiset lapset
643 ja laaja toiminta-alue.

644 Vuonna 2017 järjestetään kolme sateenkaariperheiden vanhemmille tai lasta suunnitteleville
645 suunnattua tapaamista/tapahtumaa, johon hankitaan lastenhoitaja(t). Tapaamiset ovat joko
646 asiantuntijavetoisia tai teemoitettuja vertaistapaamisia aikuisten kesken.

647 Helsinki Priden yhteydessä järjestetään ainakin koululaisten toimintaa, isätapaaminen, Miten lapsia
648 tehdään -tilaisuus, leikkipuistotapaaminen, perhepiknik ja toiminnallinen tapahtuma, kuten liikunta-
649 tai musiikkituokio. Helsinki Pride -viikolla pyritään yhteistyöhön HeSetan kanssa.

650 Kansainvälisenä sateenkaariperhepäivänä järjestetään tapaaminen sirkusteemalla. Juhlissa
651 tarjotaan osallistujille kasvomaalausta, klovnin/taikurin tms. esitys ja muuta teemaan sopivaa.

652 Yhdistyksen 20-vuotisjuhlavuoden kunniaksi järjestetään syksyllä kulttuuripainotteista toimintaa eri-
653 ikäisille lapsille.

654 Uutena toimintana järjestetään vuoden 2017 aikana puolipäiväleiri (viikonloppuna) 4-6-vuotiaille,
655 jossa käsitellään esimerkiksi taiteen keinoin omaa perhemuotoa. Samalle ikäryhmälle järjestetään
656 toinen tapaaminen vuoden 2017 aikana. Puolipäiväleirin osallistujilla on omavastuuosuus
657 kustannuksista.

658 Paikallistiimin toimintaa kehitetään ja tiimin jäseniä sitoutetaan toimintaan tiimipalaverien
659 kahvituksella sekä panostamalla tiimin yhteishenkeen esimerkiksi työnohjauksen avulla.
660 Paikallistiimi kokousta noin kuusi kertaa vuodessa ja kehittää tämän lisäksi tiedotusta ja
661 yhteydenpitoa sosiaalisen median ja sähköpostin kautta. Pääkaupunkiseudun toimintaa pyritään
662 kehittämään vuonna 2017, niin että eri pääkaupunkiseudulla toimivien sateenkaariperheiden
663 ryhmien ohjaajat/vastaavat osallistuvat myös paikallistiimin toimintaan. Toiminnan kasvaessa ja
664 kehittyessä pyritään tiimiin saamaan muutenkin lisää aktiivisia jäseniä.

665 Säännöllisten tapaamisten lisäksi kuka tahansa halukas voi ehdottaa tapaamista esimerkiksi omaan
666 lähipuistoonsa itselle sopivaan aikaan. Tapaamiset voivat olla sisällä tai ulkona. Tapaamisten
667 järjestämiseen ja tiedottamiseen saa apua pääkaupunkiseudun tiimiltä.

668

669 *Jyväskylä*

670 Sateenkaariperheiden toimintaan on osallistunut vuoden 2016 elokuun loppuun mennessä lähes
671 160 kävijää. Toiminta on pysynyt kävijämäärällisesti suunnilleen edellisen vuoden tasolla. Vuonna
672 2017 painopiste on perheiden hyvinvoinnin tukemisessa sekä Jyväskylän sateenkaariperheiden
673 toiminnan näkyvyydellä.

674

675 Kaikille avoimia perhetapaamisia järjestetään Monikulttuurikeskus Gloriassa kerran kuukaudessa.
676 Osalle tapaamisista järjestetään pohjaksi jonkun teeman (kuten lautapelit) mutta muutoin
677 tapaamiset ovat vapaamuotoisia. Tarjoilu hoidetaan nyyttäriperiaatteella. Tarkoituksena on tarjota
678 paikka keskustelulle ja vertaistuelle. Lisäksi tehdään kylpyläretken Laajavuoren kylpylään keväällä
679 2017.

680 Lapsille ja nuorille järjestetään toiminnallisia tapaamisia. Perhesähly järjestetään kaksi kertaa
681 kuukaudessa. Keväällä järjestetään laskiaistapahtuma Halssilan Hiihtomaassa ja syksyllä
682 mennään parkouraamaan.

683 Viime keväänä kerran kokoontunut sosiaalisten vanhempien ryhmä jatkaa toimintaa. Ryhmä
684 koettiin tarpeelliseksi ja toivomusten mukaan tapaamiset ovat jatkossakin vapaamuotoisia
685 tilaisuuksia, joissa on luottamuksellisessa ilmapiirissä mahdollisuus jakaa omia kokemuksia ja
686 saada vertaistukea. jossa on luottamuksellinen tila jakaa omia. Ryhmä on tarkoitettu sekä tuleville
687 sosiaalisille vanhemmille että sosiaalisille vanhemmille joilla jo on lapsi/lapsia.

688 Keväällä 2016 järjestetyt kaksi keskustelutilaisuutta psykologin alustamana koettiin erittäin
689 antoisiksi ja tarpeellisiksi. Tuli toivomuksia että tällaiset tilaisuudet järjestettäisiin uudestaan,
690 teemalla jaksaminen. Keskustelutilaisuudet järjestetään erikseen biologisille- ja sosiaalisille
691 vanhemmille. Keskustelutilaisuudet antavat turvallisen ja luottamuksellisen mahdollisuuden puhua
692 ja jakaa arjen haastavista asioista.

693 Tehdään kesäretki Nokkakiven huvipuistoon sekä Laajavuoren seikkailupuistoon. Nokkakiven
694 huvipuisto on tarkoitettu perheen pienemmille ja seikkailupuisto suuntautuu enemmän nuorille.
695 Kansainvälinen sateenkaariperhepäivä Järjestetään ulkoilutapahtuma Vuorilammen laavulle.

696 Järjestetään Miten lapsia tehdään? -tilaisuus, jossa kerrotaan myös Jyväskylän
697 sateenkaariperheiden toiminnasta. Lisäksi tavoitteena tuoda mahdollisimman paljon Jyväskylän

698 sateenkaariperheiden toimintaa esille mm. ilmoittamalla tapahtumista Jyväskylän kaupungin
699 tapahtumissa sekä Keski-suomalaisen tapahtumissa ja saada uusia perheitä mukaan toimintaan.

700 Yksi vapaaehtoisista ryhtyy vapaaehtois-kouluttajaksi ja vetää Jyväskylän alueella tilaisuuksia
701 Sateenkaariperheiden kohtaamisesta.

702

703 *Kuopio*

704 Kuopiossa aloitetaan koululaisten toiminta. Koululaisten tapaamiset keskittyvät jonkun toiminnan
705 ympärille, mutta keskustelulle ja tutustumiselle järjestetään myös tilaa. Savon Setan kanssa
706 järjestetään vähintään yksi kaiken ikäisten lasten perheille suunnattu tapahtuma. Näiden lisäksi
707 järjestetään Miten lapsia tehdään –tilaisuus.

708

709 *Kymenlaakso*

710 Kymenlaaksossa keskitytään vuonna 2017 lisäämään sateenkaariperheiden näkyvyyttä
711 paikkakunnalla. Tähän pyritään laatimalla mielipidekirjoitus Kymen Sanomiin ja/tai Kouvolan
712 Sanomiin, perustamalla Kymenlaakson sateenkaariperheille avoin Facebook-sivu, tiedottamalla ja
713 kouluttamalla paikallisia sosiaali-, terveys- ja opetusalan toimijoita sekä osallistamalla Kotkan
714 Meripäiville. Lisäksi paikallisille sateenkaariperheille järjestetään erilaisia perhetapaamisia ja retkiä
715 3 – 5 kertaa vuodessa. Mahdollisuuksien mukaan järjestetään myös Miten lapsia tehdään -luento
716 perhettä suunnitteleville sekä parisuhdeilta sateenkaariperheiden vanhemmille ja muille
717 sateenkaareville pareille.

718 *Mikkeli*

719 Mikkelin sateenkaariperheet tapaavat toistensa kodeissa satunnaisesti. Yhteydenottoihin vastaa
720 yhteyshenkilö, joka on mukana myös paikallisessa vaikuttamistyössä ja toimii kouluttajana
721 sateenkaariperhekysymyksissä.

722

723 *Oulu*

724 Oulussa järjestetään Sateenkaariperhetapaamisia kerran kuussa ja lisäksi pyritään tekemään joku
725 retki kerran keväällä ja syksyllä. Kuukausitapaamiset pidetään keskustelun, kahvittelun ja
726 leikkimisen merkeissä. Muskarihetki pyritään järjestämään joka kerta. Huhti- toukokuussa tehdään
727 luontoretki ja loka-marraskuussa käydään alle kouluikäisten lasten kanssa HopLopissa ja
728 kouluikäisten kanssa mennään seinäkiipeilemään tai kylpylään. Keväällä järjestetään ohjelmaa
729 Sateenkaariperhepäivänä ja juhlistetaan samalla Sateenkaariperheiden 20-vuotistaivalta. Vuoden
730 aikana käydään pulkkamäessä, askarrellaan vappujuttuja ja joulukuussa leivotaan piparkakkuja.
731 Kesän tapaamiset pidetään puisto-/pikniktapaamisina. Oulun Sateenkaariperheaktiivit pyrkivät
732 osallistumaan erilaisiin koulutustilaisuuksiin kouluttajien roolissa ja tekemään näin
733 sateenkaariperheitä tunnetummiksi Oulun alueella. Ensi vuonna panostetaan tapaamisista
734 tiedottamiseen/mainostamiseen ilmaisjakelulehdissä.

735

736 *Pori*

737 Vuonna 2017 Porissa jatketaan sateenkaariperheiden kokoontumisia kerran kuussa. Talvikaudella
738 kokoonnutaan MLL:n perhekahvilan tiloissa. Tapaamiset on suunnattu kaikille Satakunnan alueen
739 sateenkaariperheille. Yhden talvikauden tapaamisen yhteyteen pyritään järjestämään Miten lapsia
740 tehdään? -tilaisuus. Kesäkaudella tapaamisia järjestetään ulkona, esimerkiksi puistoissa ja
741 leikkipaikoilla. Vuoden aikana järjestetään 1-2 retkeä. Retket sopivat hyvin myös eri-ikäisille lapsille
742 ja moninaisille perheille. Sateenkaariperhepäivänä toukokuussa järjestetään yhteistä toimintaa ja

743 ohjelmaa. Vuonna 2017 on tarkoitus jatkaa yhteistyötä paikallisen lapsiperheiden yhdistyksen
 744 Lapsis ry:n kanssa. Lisäksi yhteistyötä tehdään MLL:n Satakunnan piirin kanssa erilaisten pienten
 745 vertaisryhmien yhteistyön muodossa. Toiveena on, että tätä kautta voisi Satakunnan alueen
 746 sateenkaariperheille tarjota jotain sellaista, minkä järjestämiseen ei muuten ole mahdollisuuksia,
 747 kuten esimerkiksi vanhemmuutta ja parisuhdetta tukevaa toimintaa.

748 Tavoitteena vuodella 2017 on kävijämäärän kasvattaminen entisestään ja sateenkaariperheiden
 749 näkyvyyden lisääminen Satakunnan alueella.

750

751 *Rovaniemi*

752 Rovaniemellä järjestetään toimintaa Lapin alueen sateenkaariperheille yhteistyössä Rovaniemen
 753 Setan ja Mannerheimin Lastensuojeluliiton (MLL) kanssa. Kaikille perheille ja perhettä
 754 suunnitteleville suunnatut perhetapaamiset ovat kerran kuukaudessa MLL:n tiloissa. Aloitetaan
 755 Rovaniemellä pidettävän valtakunnallisen ulkoiluleirin leirin suunnittelu ja järjestäjien kokoaminen.

756

757 *Seinäjoki*

758 Seinäjoella järjestetään perhetapaamisia suunnilleen kerran kuussa osallistujien innokkuuden
 759 mukaan. Tapaamiset järjestetään talvikaudella alueen sisäleikkipaikoissa, kahviloissa,
 760 pulkkamäessä, laavulla ja/tai osallistujien kotona. Keväällä ja syksyllä tavataan lisäksi
 761 leikkipuistoissa ja kesäaikana rannalla. Tapaamisista sovitaan Seinäjoen sateenkaariperheiden
 762 facebook-ryhmässä. Paikallistiimi vastaa yhteydenottoihin ja suunnittelee tapaamisia sekä
 763 ohjelmaa niihin. Järjestetään kansainvälisenä sateenkaariperhepäivänä yhteistä tekemistä
 764 perheille. Pyritään välittämään tietoa paikallistoiminnasta uusillekin perheille. Mikäli Seinäjoella
 765 järjestetään Pride vuoden 2017 aikana, järjestetään sinne lastenohjelmaa.
 766

767 *Tampere*

768 Tampereella perhetapaamiset jatkuvat kerran kuukaudessa. Perhetapaamisissa ohjelmana mm.
 769 aikuisten keskusteluhetki lastenvahtien hoitaessa lapset, teatteriretki, olympialaiset, yhteinen
 770 saunahetki, 23 h risteily. Yhden vanhemman perheet ja Alkutaipaleryhmä kokoontuvat kumpikin
 771 joka toinen kuukausi. Alkutaipale -ryhmän kanssa hedelmöitysklinikkakäynti sekä vieraileva
 772 asiantuntija. Pienten lasten vanhempien tapaamisia järjestetään kerran kuukaudessa, ja
 773 ohjelmassa mm. värikylpyä, puustoilua, keskustelua, HopLop. Vuoden aikana järjestetään myös
 774 vanhempain vapaailta sekä omat pikkujoulut aikuisille. Järjestetään 2 leiriä; helmikuussa
 775 Vanhempain vapaaviikonloppu ja elokuussa Perheleiri. Koululaiset kokoontuvat joka toinen
 776 kuukausi. Koululaisten tapaamisten ohjelmassa mm.. pyörä- ja hiihtoretket, trampoliinipuisto,
 777 museokierros, Flowpark ja keilaus. Vuoden päättää kaikkien yhteinen Joulujuhla.
 778

779 *Turku*

780 Turussa järjestetään kaikille avoimia perhetapaamisia vuoden aikana 8 kertaa. Alkutaipaleella
 781 olevat kokoontuvat kuudesti. Yhden vanhemman perheillä on kymmenen tapaamista, joissa on
 782 järjestetty lastenhoito. Koululaisille järjestetään omia kokoontumisia muutaman kerran.
 783 Käynnistetään uusperheille suunnatut ammattilaisen ohjaamat tapaamiset. Näiden lisäksi tehdään
 784 teatteriretki ja pidetään yksi aikuisten ohjattu teemakeskusteluilta. Turku Prideille ja
 785 kansainväliseen sateenkaariperhepäivään tuotetaan perheohjelmaa. Yhden vanhemman perheille
 786 järjestetään viikonloppuleiri Hirvensalossa.

787

788 *Joensuu ja Lahti*

789 Näissä kaupungeissa etsitään uusia paikallisvastaavia tai -tiimejä. Perheet tapaavat toisiaan
 790 epämuodollisemmin. Tapahtumia (esimerkiksi Miten lapsia tehdään -tilaisuuksia,

791 sateenkaariperhekoulutuksia ja parisuhdetoimintaa) järjestetään yhteistyössä Setan
792 paikallisjärjestöjen kanssa.

793

794 **Leirimuotoinen vertaistuki palvelee koko Suomea**

795 Leiritoiminta on ollut pitkään Sateenkaariperheet ry:n toiminnan keskeinen ja kysytyin
796 toimintamuoto, jolla ylläpidetään sateenkaariperheiden psykososiaalista hyvinvointia. Kyseessä ei
797 ole loma- ja virkistystoiminta vaan leirit ovat ohjelmaltaan hyvin vertaistuellisia ja lähentyvät
798 sopeutumisvalmennuskurssien toimintatapaa. Vuonna 2017 tarjotaan erityistä tukea uusperheille
799 oman leirin muodossa.

800

801 *Tavoitteet:*

- 802 • Tuetaan vanhempien jaksamista, vanhemmuutta ja parisuhdetta
- 803 • Vahvistetaan perheenjäsenten perheidentiteettiä ja yhteenkuuluvuuden tunnetta.
- 804 • Huomioidaan monenlaiset erityisryhmät ja monenlaiset tarpeet
- 805 • Tarjotaan perheille tietoa sateenkaariperheiden tilanteesta palveluissa, etuuksissa ja
806 lainsäädännössä
- 807 • Tarjotaan mahdollisuuksia osallistua järjestön toimintaan
- 808 • Järjestetään leirejä eri puolella Suomea
- 809 • Pidetään leirien osallistumismaksut kaikkien perheiden mahdollisuuksien rajoissa
- 810 • Jokaisella leirillä on sosiaalialan ammattilaisten tarjoamaa ryhmä- tai muuta vertaistuen
811 ohjattua tukitoimintaa

812

813 *Toimenpiteet vuonna 2017:*

- 814 • Järjestetään edellistä toimintavuotta vastaavien leirien lisäksi perheleiri uusperheille.
- 815 • Pyritään madaltamaan miesten ja transihmisten kynnystä osallistua perheleireille.
- 816 • Suunnataan mainostusta erityisesti miesten perheille.
- 817 • Tiedotetaan leireistä ja tapahtumista yhteistyössä transtukipisteen kanssa ja transihmisten
818 yhteisöissä.

819

820 *Vuonna 2017 toteutetaan 15 leiriä, joilla tavoitetaan seuraava määrä leiriläisiä:*

- 821 1. talven perheleirillä 13-17.4. Inarissa 30 leiriläistä
- 822 2. vanhempien viikonloppuleirillä 3-5.2. Nokialla 14 osallistujaa
- 823 3. talven koululaisten ja vanhempien leirillä Ylöjärvellä 30 leiriläistä
- 824 4. transmaskuliinien isien leirillä 10 leiriläistä
- 825 5. kevään parisuhdeleirillä 20 leiriläistä
- 826 6. yhden vanhemman perheiden aikuisten leirillä 14 osallistujaa
- 827 7. kesän perheleirillä heinäkuussa Virossa 100 leiriläistä
- 828 8. kesän koululaisten leirillä Virossa 25 leiriläistä
- 829 9. Uusperheleirillä 40 leiriläistä
- 830 10. Tamperheen alueen perheleiri 30 leiriläistä
- 831 11. koululaisten syysloppuleirillä Helsingissä 30 leiriläistä
- 832 12. aikuisten toiminnallisessa vertaisviikonloppussa 15 henkilöä
- 833 13. vapaaehtoisten perheiden virikeviikonloppussa 50
- 834 14. syksyn parisuhdeleirillä 20 leiriläistä
- 835 15. syksyn perhevalmennusleirillä 8-10.11.Tampereella 30 leiriläistä

836 Toimintavuoden aikana tavoitetaan yhteensä 433 leiriläistä ja tuotetaan 1086
837 henkilöleirivuorokautta. Kaikki leirit järjestetään yhteistyössä leirikeskusten kanssa, joka vastaa
838 leirin majoitus- ja ruokapalveluista. Perheleireillä on järjestetty vapaaehtoisvoimin

839 ikäryhmäkohtainen lastenohjelma/hoito siten, että aikuiset voivat viettää aikaa myös keskenään ja
 840 työskennellä työryhmissä keskustellen tai toiminnallisesti käsitellen vaihtelevia teemoja. Teemat
 841 valitaan perheille tehdyn vuosittaisen jäsenkyselyn perusteella. Perheleireillä on myös aikuisille
 842 suunnattua rentoutus- ja kuntoutustoimintaa.

843
 844 **Parisuhteita voimistava vertaistoiminta ennalta ehkäisee ongelmia**

845 Sateenkaariperheiden parisuhteisiin, perhesuhteisiin ja eroihin liittyy monenlaisia sosiaalisia,
 846 juridisia, rakenteellisia ja palvelujärjestelmän haasteita. Lisäksi perheet ovat jättäneet usein
 847 tukipalvelut käyttämättä syrjinnänpelon tai huonojen palvelukokemusten takia. Julkiset palvelut
 848 tuntuvat olevan kyvyttömiä kohtaamaan sateenkaariperheiden hankalimpia perhetilanteita. Näistä
 849 syistä ennalta ehkäisevään ja ratkaisukeskeiseen parisuhteita tukevaan vertaistoimintaan on
 850 panostettu viime vuosina paljon.

851 Vuosina 2014–2016 yhdistyksen parisuhdetoimintaa kehitettiin Sateenkaariparit-hankkeessa, jota
 852 hallinnoi Kataja ry. Vuoden 2017 alusta käynnistetään Perhesuhdekeskus-hanke (ks. luku 4.), joka
 853 vakiinnuttaa parisuhdetoiminnan ja muun perhesuhteisiin liittyvän tuen Setan jäsenjärjestökentällä.
 854 Sateenkaariperheille suunnatun vertaistoiminnan käytännön järjestäminen on edelleen yhdistyksen
 855 perustoiminnan vastuulla.

856 *Tavoitteet:*

857 Lisätään sateenkaariperheiden vanhempien parisuhdehyvinvointia, ja luodaan siten edellytyksiä
 858 vanhemmuuden menestykselliselle jakamiselle. Lisätään tietoa parisuhteiden hyvinvoinnin
 859 merkityksestä lapsen hyvinvoinnille. Osallistetaan myös sateenkaariperheiden miehiä mukaan
 860 toimintaan. Viedään vertaistoiminnan kokemuksista nousevaa tietoa alan ammattilaisten
 861 tietoisuuteen koulutustoiminnan ja kehittämishankkeiden kautta.

862 *Toimenpiteet vuonna 2017:*

- 863 • Sateenkaariperheet ry toteuttaa alla olevat toimenpiteet lapsiperheellisille ja
- 864 perheellistymistä suunnitteleville. Tämän lisäksi Setan muut jäsenjärjestöt järjestävät muuta
- 865 sateenkaariparitoimintaa. Muiden toimijoiden toimenpiteitä ei ole listattu tässä.
- 866 • Koulutettujen vertaisohjaajaparien vetämät Rikasta minua -viikonloppukurssit järjestetään
- 867 kaksi kertaa vuoden aikana
- 868 • Järjestetään vuoden aikana ainakin yksi parisuhdelauantaitapahtuma, jossa muutaman
- 869 tunnin aikana annetaan pareille eväitä parisuhdetta voimistaviin harjoituksiin
- 870 • Järjestetään marraskuussa Kataja ry:n kumppanina parisuhdepäivät, joissa
- 871 sateenkaariparien parisuhdehyvinvointia käsitellään laajasti
- 872 • Osallistutaan aktiivisesti kaikkeen Perhesuhdekeskuksen järjestämään koulutus- ja
- 873 kehittämistoimintaan, jos Perhesuhdekeskus saa rahoituksen
- 874

875 **Eroauttaminen ja vanhemmuuden tukeminen eron jälkeen**

876
 877 Perheiden ja vanhemmuuden tukeminen erossa ja eron jälkeen on usein ammatillista
 878 lähestymistapaa vaativa asia. Tästä syystä yhdistyksen vertaistoiminnassa pyritään panostamaan
 879 nimenomaan ennalta ehkäisyyn tekemällä voimistavaa parisuhdetyötä. Neuvokeskus on kuitenkin
 880 kehittänyt toimivan, ryhmämuotoisen ja vertaisuuteen perustuvan mallin vanhemmuuden
 881 tukemiseen eron jälkeen. Vanhemman neuvo -ryhmissä etsitään ammattilaisen ohjauksessa oman
 882 vanhemmuuden vahvuuksia ja keinoja tukea omaa lasta eron jälkeen.

883 Nykyisellään yhdistys voi tarjota eroaville tai eron uhatta eläville sateenkaariperheille vain
 884 käytännöllistä ja juridista neuvontaa (ks luku neuvonnasta), ei lainkaan psyko-sosiaalista tukea
 885 eikä neuvontaa, palvelunohjaustakin vain rajatusti. Käytännöllisen ja juridisen neuvonnan tueksi on
 886 jo aiemmin luotu Sateenkaariperheen ero-opas -materiaali.

887

Toimenpiteet vuonna 2017:

888

- Järjestetään vuoden aikana yksi ammatillisesti ohjattu Vanhemman neuvo -ryhmä, sillä edellytyksellä, että saadaan Helsingin kaupungilta haettu avustus tähän tarkoitukseen.

889

- Luodaan pohja Vanhemman neuvo –leirille

891

- Levitetään ero-opasta sähköisessä ja painetussa muodossa perheille ja ammattilaisille.

892

- Järjestetään eroteemaisia vertaiskeskustelutilaisuuksia leirien yhteydessä ja perheaikaa.fi - palvelussa

893

894

895

Perheaikaa

896

897

Verkossa tapahtuvalle vertaistoiminnalle on selkeä tilaus. Sivuston sateenkaariperheteemaiset toiminnot ovat keränneet poikkeuksetta erittäin runsaan osallistujamäärän erityisesti tapaamispaikkojen ulkopuolella asuvien keskuudesta. Verkossa tapahtuva vertaistoiminta tavoittaa ne ihmiset, jotka eivät muuten pääsisi vertaistuen piiriin. Nettivertaituki tavoittaa tuloista riippumatta, kun ei tarvitse olla rahaa matkustamiseen tai leirimaksuihin. Vertaistuki on verkossa mahdollista monenlaisilla pienemmillä ryhmillä, joiden edustajista ei isoimmillakaan paikkakunnilla saisi kokoon kasvokkain kokoontuvaa vertaisryhmää Anonymius mahdollistaa hankalimmistakin asioista keskustelun. Verkossa tapahtuva neuvonta tavoittaa monta henkilöä samaan aikaan, jolloin se on hyvin kustannustehokasta.

906

907

Tavoitteet:

908

Yhä useampi vanhempi löytää palvelun. Tavoitetaan perheitä haja-asutusalueelta ja paikkakunnilta, joilla ei ole vertaistoimintaa. Saadaan vertaiskeskustelun piiriin perheitä, jotka eivät kohtaa oman perhemuotonsa kanssa samanlaisia perheitä esimerkiksi perhetapaamisissa. Perheiden kynnyksellä kasvotusten tapaamaan toisiaan madaltuu. Vanhemmat saavat tukea ajoissa ja uskaltavat hakemaan sitä aiempaa helpommin myös ammattilaisten taholta. Saadaan lisää vapaaehtoisia toteuttamaan verkkotoimintaa. Vapaaehtoisena toimiminen vahvistaa yhteenkuuluvuutta ja toimii yhdenlaisena vertaistuen kanavana.

915

916

Toimenpiteet vuonna 2017:

917

- Neuvonta-chat järjestetään kerran kuukaudessa ja vaihtelevalla teemalla oleva ilta-chatteja neljä kertaa vuodessa.

918

- Asiantuntijaluentoja järjestetään vähintään kaksi ja artikkeleja julkaistaan säännöllisesti.

920

- Tehostetaan vuoden 2014 lopussa julkaistusta nettiperhevalmennuksesta tiedottamista.

921

- Järjestetään kaksi suljettua ryhmää, toinen suunnattu uusperheille ja toinen perheille, joissa vanhemmuus on rakennettu muun kuin vanhempien välisen parisuhteen ympärille.

922

- Vertaistoiminnan koordinaattori rekrytoi ja kouluttaa uusia vapaaehtoisia sekä pitää huolta vanhojen vapaaehtoisten motivoituneisuudesta, jaksamisesta ja täydennyskoulutuksesta.

924

- Tiedotetaan palvelusta ja siinä vapaaehtoisena toimimisesta paikallisten Setojen ja muiden yhteistyökumppanien tiedotuskanavien kautta, ilmaisjakelulehdissä, sosiaalisessa mediassa, erilaisissa tapahtumissa ja jäsentiedotteissa.

925

926

927

928

929

4.2. Vertaistoiminnan kehittämiseen panostetaan uuden työntekijän myötä

930

931

Vuosi 2017 on ensimmäinen toimintavuosi, jolloin yhdistyksellä on kahden sijasta kolme vakituista työntekijää. Tämän myötä vertaistoiminnan kehittämiseen päästään paneutumaan ja satsaamaan aiempaa enemmän.

932

933

934

Tavoitteet:

935 Tavoitteena on saada vertaistoimintaan mukaan uusia ihmisiä eri puolelta Suomea, ja saada alulle
 936 tai uudelleen käynnistymään vertaistoiminta kahdella uudella paikkakunnalla vuoden 2017 aikana.
 937 Mukaan toimintaa organisoimaan houkutellaan aiempaa enemmän eri kohderyhmien edustajia,
 938 kuten sukupuoleltaan moninaisia, miehiä ja apilaperheellisiä. Vapaaehtoiset tutustutetaan toisiinsa
 939 entistä paremmin ja yhteistyö kehittyy yli paikkakuntarajojen. Pyritään siihen, että vapaaehtoisista
 940 koostuva paikallistiimi ottaa vastuun kaikesta oman paikkakunnan vertaistoiminnasta, niin
 941 perheille kuin vanhemmille ja vanhemmuudesta haaveileville, suunnatusta. Vapaaehtoisia
 942 motivoidaan myös ottamaan vastuuta oman paikkakunnan ammattilaisten ja opiskelijoiden
 943 kouluttamisesta. Tavoitteena on myös, että vapaaehtoiset jaksavat työssään ja kokevat sen
 944 motivoivaksi ja innostavaksi. Tavoitteena on että yhä useammalla paikkakunnalla innostutaan
 945 vapaaehtoisten organisoimista pienimutoisista perheleireistä.
 946

947 *Toimenpiteet vuonna 2017:*

- 948 • Vertaistoiminnan aktiiveille tehdään verkkokysely, jolla kartoitetaan heidän tyytyväisyyttään
 949 ja toiveitaan vertaistoiminnan koordinoinnin ja kehittämisen suhteen. Koordinaattori ottaa
 950 vastaukset huomioon toimintaa kehittäessään.
- 951 • 25.–26.3.2017 järjestetään vapaaehtoisille vertaistojen jokavuotiset kaksipäiväiset
 952 kehittämispäivät Helsingissä.
- 953 • Jos uusi joulukuussa 2016 järjestettävä ensimmäinen vapaaehtoisten virikeviikonloppu
 954 todetaan konseptiltään toimivaksi ja osallistujat toivovat sille jatkoa, järjestetään syksyllä
 955 2017 vapaaehtoisille myös virikeviikonloppu Ylöjärvellä.
- 956 • Kehittämispäivillä panostetaan ryhmäytymiseen, hyvien kokemusten ja käytäntöjen
 957 jakamiseen sekä tarjotaan koulutusta ja virkistäytymistä.
- 958 • Vapaaehtoistyön koordinaattori pitää aktiivisesti yhteyttä paikallistiimien vapaaehtoiisiin,
 959 toimii tukijana ja innostaja sekä avustaa konkreettisesti etenkin toiminnan alkuun
 960 saattamisessa.
- 961 • Koordinaattori vierailee mahdollisuuksien mukaan paikkakunnilla tapaamassa
 962 vapaaehtoisia ja vertaisryhmäläisiä sekä mahdollistaa yhdistyksessä harjoitteluun
 963 suorittavien opiskelijoiden vierailut eri paikkakunnilla.
- 964 • Harjoittelijat voivat toimia alustajina tai järjestää lapsille pientä ohjelmaa.
- 965 • Paikallistiimien käsikirjan yhteydessä olevaa tekemisvinkkipankkia kasvatetaan jatkuvasti.
- 966 • Rakennetaan nettisivuille paikallistiimien materiaali- ja ohjepankki.
- 967 • Vapaaehtoisia muistetaan kehittämispäivien yhteydessä yhteisellä virkistäytymisellä,
 968 vuosilahjalla. Lisäksi heitä muistetaan pienimuotoisella joululahjalla.
 969

970 **Vapaaehtoisten virikeviikonloppu**

971 Syyskuussa järjestetään toista kertaa vertaistojen virikeviikonloppu Ylöjärvellä. Viikonloppu
 972 on tarkoitettu kaikille vapaaehtoisille vertaistoiminnan järjestämisessä mukana oleville perheineen.
 973 Osallistujat yhdessä rakentavat viikonlopun mieleisekseen ja osallistujien tarpeita parhaiten
 974 vastaavaksi. Ohjelman suunnittelussa huomioidaan, millaisia toiveita vapaaehtoisilta saadaan
 975 vuoden 2016 virikeviikonlopun jäljiltä.
 976

977 **Vertaisohjaajien ja vapaaehtoisten koulutukset vuonna 2017**

978 Loppuvuodesta 2016 vapaaehtoisille tehdyn kyselyn vastaukset käydään perusteellisesti läpi ja
 979 tehdään sen perusteella toimenpiteitä koulutusten suhteen. Jos toivetta ja tarvetta on, järjestetään
 980 työnohjausta alan opiskelijoiden suorittamana. Tällöin työnohjaaja matkustaa vapaaehtoisten luo
 981 heidän kotipaikkakunnalleen. Kaksi kertaa vuodessa vuosikokousten yhteydessä on mahdollisuus
 982 järjestää työnohjausta yhteisesti kaikille vapaaehtoisille Helsingissä.
 983

984 Vapaaehtoisia kannustetaan osallistumaan vertaisohjaajakoulutuksiin. Koulutukseen osallistuvien
 985 kulut korvataan.
 986

987

988

989

990

991

992

993

994

995

996

997

998

999

1000

1001

1002

1003

1004

- Nettivertaisohjaajakoulutusta tarjotaan uusille vapaaehtoisille. Nettivertaisohjaajakoulutus toteutetaan yhteistyössä Väestöliiton kanssa. Jos Väestöliitto ei tarjoa koulutusta riittävän usein tai kiinnostuneille sopivina viikonloppuina, vertaistoiminnan koordinaattori järjestää yhdistyksen vapaaehtoisten oman koulutuksen.
- Parisuhdevertaisohjaajien tarvetta yhteiselle lisäkoulutukselle kartoitetaan.
- Kehittämispäiviin ja virikeviikonloppuun kuuluu aina jonkinlainen koulutuksellinen osuus. Tapahtumiin osallistuneilta vapaaehtoisilta kerätään aina palaute, jonka pohjalta koulutukselliset osuudet suunnitellaan vapaaehtoisten tarpeita mahdollisimman hyvin vastaaviksi.
- Järjestetään Setan ja sen jäsenjärjestöjen kanssa yhteistyössä ryhmänohjaajakoulutusta vapaaehtoisille ryhmän ohjaajille ja kouluttajakoulutusta vapaaehtoisille kokemuskouluttajille. Lisäksi kokemuskouluttajille järjestetään perheteemoihin keskittyvää täydennyskoulutusta.
- Monimuotoiset perheet -verkoston kanssa järjestetään yhteinen koulutus
- Vapaaehtoisille tarjotaan mahdollisuutta osallistua myös ulkopuoliseen, esimerkiksi Kepan, KSL:n ja Sosten, koulutukseen.
- Myös kansainvälisen vaikuttamisen koulutusta järjestetään vuosittain

1005

4.3. Perheiden ja perhettä suunnittelevien neuvonta

1006

1007

1008

1009

1010

Iso osa perhelainsäädäntöä ja palvelujärjestelmää ei edelleenkään huomioi sateenkaariperheitä, mikä aiheuttaa arjen vastoinkäymisiä perheille. Tähän haasteeseen Sateenkaariperheiden neuvontapalvelu pyrkii vastaamaan. Neuvonta on byrokraattis-käytännöllistä neuvontaa, ei psykososiaalista tukea. Myöskään varsinaiseen juridiseen neuvontaan ei yhdistyksellä ole osaamista eikä resursseja.

1011

1012

1013

1014

1015

1016

Apilaperheet ja erilaiset miesten perheet ovat perhemuotoja, jotka lainsäädäntö ja palvelujärjestelmä tunnistaa kaikista huonoiten. Näissä perheissä vanhempien asema ei usein ole juridisesti turvattua ja moni asia on vanhempien välisten sopimusten varassa. Näiden perheiden on kaikista haasteellisinta saada asiantuntevaa neuvontaa julkisilta palveluntarjoajilta. Vuoden 2016 aikana on tullut toistuvasti esiin, kuinka kahden kulttuurin perheet eivät saa tarvitsemiaan vastauksia miltään virallisilta tahoilta.

1017

Tavoitteet:

1018

1019

1020

1021

Sateenkaariperheillä ja sellaista suunnittelevilla on mahdollisuus saada neuvoja niitä kaivatessaan. Perheet saavat tukea elämäntilanteisiin ja muutoksiin liittyviin haasteisiin ja heitä ohjataan tarvittaessa psykososiaalisen tuen piiriin. Lasta suunnittelevat ja tuoreet perheet saavat luotettavaa tietoa ja ohjeita byrokratian kiemuroihin ja lasten saamiseen liittyen.

1022

Toimenpiteet vuonna 2017:

1023

1024

1025

1026

1027

1028

1029

1030

1031

1032

- Jatketaan neuvontapalvelun toimintaa puhelin-, sähköposti- ja chat-neuvontana.
- Helsinki Priden yhteydessä on kenellä tahansa mahdollisuus varata aika henkilökohtaiseen neuvontaan.
- Neuvontaa toteuttaa ennen kaikkea vertaistoiminnan koordinaattori. Hänen lisäksi neuvontatehtävää toteuttavat muut työntekijät, hallituksen puheenjohtaja ja jäsenet. Lisäksi paikallistiimien merkitys neuvoina paikallisessa toiminnassa on korvaamaton. Neuvoja hakevat perheiden lisäksi opiskelijat, perheiden läheiset, ammattilaiset ja toimittajat.
- Jos perhekeskus saa rahoituksen, on apilaperheiden tukea mahdollisuus laajentaa, ja tarjota heille myös kasvokkain tapahtuvaa neuvontaa ja psykososiaalista tukea.

1033

Sateenkaariperheiden perhevalmennus

1034

1035

1036

Sateenkaariperheiden perhevalmennus täydentää kunnan tarjoamaa synnytys- ja perhevalmennusta. Kurssilla (20 oppituntia) tarjotaan tietoa erityisesti sateenkaariperheiden perheellistymiseen liittyvistä erityishaasteista, käydään läpi perheiden oikeuksia etuuksiin,

1037 syntymässä olevan lapsen juridisen tilanteen turvaamiseen liittyvissä hakemuksissa,
 1038 sateenkaariperheiden parisuhteen tyypillisistä sudenkuopista, kolmen ja neljän vanhemman
 1039 perheiden erityishaasteista jne. Valmennus ei korvaa kunnan järjestämää synnytys-
 1040 /perhevalmennusta vaan täydentää sitä. Valmennuksessa kouluttajina toimivat työntekijät, muut
 1041 asiantuntijat ja sateenkaariperheelliset kokemuskouluttajat. Valmennuksen tarkemmat sisällöt
 1042 löytyvät yhdistyksen kotisivuilta. Valmennus on osa yhdistyksen neuvontatehtävää, mutta on myös
 1043 merkittävä vertaistuen foorumi.

1044 *Tavoitteet:*

1045 Tarjotaan ajanmukaista tietoa byrokratiasta selviämiseen. Tuetaan ongelmien ennaltaehkäisyä.
 1046 Kiinnitetään tulevien vanhempien huomiota parisuhdehyvinvoinnin merkitykseen. Tarjotaan
 1047 mahdollisuus muodostaa vertaisverkostoja ja saada vertaistukea.

1048 *Toimenpiteet vuonna 2017:*

- 1049 • Toteutetaan kaksi viiden luennon iltakurssia Helsingissä (7.3.–4.4. ja 12.9.–10.10.) ja yksi
- 1050 viikonloppukurssi Tampereen tai Mikkelin seudulla marraskuussa.
- 1051 • Tiedotetaan loppuvuodesta 2014 julkaistusta perhevalmennuksen nettikurssista.
- 1052 • Selvitetään resurssien puitteissa supistettujen kurssien järjestämistä Turussa ja
- 1053 Tampereella.
- 1054

1055 **Miten lapsia tehdään? -tilaisuudet**

1056 Miten lapsia tehdään? -tilaisuudet ovat yhden illan avoimia keskustelutilaisuuksia, joissa kerrotaan
 1057 sateenkaariperheellistymisen mahdollisuuksista ja annetaan perhettä suunnitteleville mahdollisuus
 1058 kysyä asiantuntijalta. Tilaisuuksissa on mahdollista tutustua muihin lasta suunnitteleviin ja
 1059 vanhemmuuskumppaneita etsiviin.

1060 *Tavoitteet*

1061 Tavoitteena on että kaikilla lapsiperheellistymisestä kiinnostuneet on saatavilla asiallista tietoa
 1062 perheellistymisen vaihtoehdoista ja mahdollisuuksista. Paikalliset vapaaehtoiset rohkaistuvat itse
 1063 järjestämään tilaisuuksia.

1064 *Toimenpiteet vuonna 2017:*

- 1065 • Paikalliset vapaaehtoiset ovat saaneet koulutusta miten lapsia tehdään -tilaisuuksien
- 1066 järjestämiseksi. Kannustetaan ja tuetaan vapaaehtoisia järjestämään tilaisuuksia 3-4
- 1067 kaupungissa vuoden aikana
- 1068 • Jokaisen tilaisuuden jälkeen pyritään kasaamaan osallistujista oma alkutaipaleella-ryhmä,
- 1069 johon osallistuu lasta suunnittelevia, odottavia ja lapsen juuri saaneita.
- 1070 • Tarjotaan alkutaipaleilaisille mahdollisuutta osallistua sateenkaariperheiden
- 1071 perhevalmennukseen.
- 1072 • Hyödynnetään paikallisten perheiden innokkuutta olla tilaisuuksissa mukana
- 1073 kokemuskouluttajina.
- 1074 • Järjestetään tilaisuuksia myös erityisille kohderyhmille, kuten miehille, sijaisvanhemmuutta
- 1075 tai sinkkuvanhemmuutta suunnitteleville ja monivanhempaisille perheille.
- 1076
- 1077

1078 **4.2. Yhteisöllinen ja kulttuurinen toiminta**

1079 **Kansainvälinen sateenkaariperhepäivä**

1080 Kansainvälisenä sateenkaariperhepäivänä perheet ympäri maailman kokoontuvat yhteen erilaisiin
 1081 tapahtumiin, jotka ovat iloisia ja näkyviä koko perheen tapahtumia. Päivä toimii tutustumisen
 1082 väylänä ihmisille sekä näkyvänä tapahtumana se lisää ihmisten tietoisuutta sateenkaariperheistä.
 1083 Tietoisuus taas vähentää ennakkoluuloja ja lisää sateenkaariperheiden hyvinvointia.

1084

Tavoitteet:

1085

Tapahtumia järjestetään mahdollisimman monella paikkakunnalla. Yhä useampi perhe rohkaistuu mukaan toimintaan. Paikallismedia huomioi tapahtumat.

1086

1087

Toimenpiteet vuonna 2017:

1088

- 7.5.2017 järjestetään mahdollisimman monella paikkakunnalla kuudennen kansainvälisen sateenkaariperhepäivän tapahtumia.

1089

1090

- Tiedotetaan tapahtumista hyvissä ajoin kunkin paikkakunnan tiedotuskanavilla.

1091

1092

Pride-tapahtumiin perheisältöjä

1093

Pridet ovat hyvin suosittuja tapahtumia, jotka runsaalla tapahtumatarjonnallaan keräävät suuren osallistujamäärän. Pride-organisaatioiden toimesta tiedotus tavoittaa sellaisia henkilöitä, jotka ovat olleet Sateenkaariperheet ry:n tiedotuksen ulottumattomissa. Prideille osallistuu paljon sellaisia seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjen edustajia, jotka eivät muuhun vertaistoimintaan osallistu. Perheille suunnatut tapahtumat tuovat uusia osallistujia etenkin paikallistoiminnan piiriin. Pride-tapahtumat toimivat matalan kynnyksen tutumisväylinä. Esittelypöytä ja lapsettomille suunnatut tilaisuudet lisäävät yhdistyksen näkyvyyttä lapsettomalle sateenkaarikansalle ja helpottavat heidän löytämistään yhdistyksen tarjoaman vertaistuen ja palveluiden pariin.

1094

1095

1096

1097

1098

1099

1100

1101

Tavoitteet:

1102

Suurimmalla osalla paikkakunnista, joilla järjestetään Pride, on paikallisten vapaaehtoisten toimesta jotakin perheille suunnattua ohjelmaa. Yhä useampi tulee tietoiseksi yhdistyksen olemassaolosta ja löytää sen palveluiden pariin.

1103

1104

1105

1106

1107

Toimenpiteet vuonna 2017:

1108

- Pitkin vuotta ollaan mukana mahdollisimman monessa Pridessa ympäri Suomea.

1109

- Innostetaan paikalliset järjestämään Pridessa perheohjelmaa sekä ottamaan hoitaakseen yhdistyksen esittelypöydän.

1110

1111

- Työntekijävetoisesti tai koulutetun vapaaehtoisen johdolla järjestetään mahdollisimman monessa Pridessa Miten lapsia tehdään -tilaisuuksia.

1112

1113

- Erityiskohderyhmille (mies, trans) suunnattuja vertaistapahtumia sijoitetaan pride-tapahtumien yhteyteen

1114

1115

1116

Yhdistys täyttää 20 vuotta

1117

Yhdistys hyväksyttiin yhdistysrekisteriin 11.11.1997. Vuonna 2017 yhdistyksen 20-vuotista taivalta juhlietaan eri tavoin. Juhlavuoden tapahtumat järjestetään vapaaehtoisvoimin. Pyritään osallistamaan sekä paikalliset toimijat että alumnit.

1118

1119

1120

Toimenpiteet vuonna 2017:

1121

- Paikallistiimit järjestävät omia alueellisia tapahtumiaan omien suunnitelmiansa mukaisesti

1122

- Nimetään alkuvuodesta juhluvuosityöryhmä valtakunnallisia tapahtumia varten

1123

- Työryhmä koostuu kokonaan vapaaehtoisista: hallituksen jäsenistä, muista jäsenistä ja entisistä aktivisteista, joita kutsutaan mukaan tekemään yhteiset juhlat

1124

- Työryhmäideoi ja toteuttaa kaikki juhluvuoden tapahtumat. Toteutusta ei voi säilyttää toimistolle, mutta toimistoa voi konsultoida.

1125

1126

- Työryhmä järjestää loppuvuodesta perheille suunnatun juhluvuoden päätapahtuman, minkä lisäksi työryhmä voi oman harkintansa mukaan suunnitella ja toteuttaa muitakin juhluvuoden tapahtumia

1127

1128

1129

- Päätapahtuma striimataan nettiin mahdollisuuksien mukaan.

1130

1131

- Päätapahtuman lisäksi voidaan toteuttaa esimerkiksi tapahtumat yhteistyökumppaneille/päätäjille ja medialle

1132

1133 5. Tukipalvelut

1134

1135

5.1. Jäsenpalvelujen kehittäminen

1136 Yhdistyksen jäsenmäärä on lähes kolminkertaistunut viidessä vuodessa ja on nyt reilut 900
 1137 henkilöä. Kasvu tulee jatkumaan voimakkaana. Kohderyhmän tosiasiallinen koko kasvaa
 1138 voimakkaasti. Lisäksi jäsenten määrää kasvattaa yhdistyksen toiminnan laajentuminen.
 1139 Esimerkiksi sateenkaariperheiden perhevalmennus on tuonut yhdistykselle paljon lisää jäseniä.
 1140 Toimintansa kautta yhdistys tavoittaa satoja henkilöitä, jotka eivät ole yhdistyksen jäseniä.
 1141 Kyselyiden mukaan suuri osa toimintaan osallistuvista ei jostain syystä ole jäseniä.

1142 *Tavoitteet*

1143 Jäsenet kokevat, että he ovat osa tärkeää kansalaisliikettä, ja haluavat tukea yhdistyksen
 1144 tavoitteiden toteutumista pysymällä yhdistyksen jäsenenä. Ne jäsenet, jotka osallistuvat
 1145 yhdistyksen toimintaan, saavat riittävät ja oikea-aikaiset tiedot toiminnasta. Jäsenyyteen liittyvät
 1146 prosessit sujuvat nopeasti ja ilman virheitä.

1147 *Toimenpiteet vuonna 2017*

- 1148 • Lähetetään kaikille uusille jäsenille kattava uuden jäsenen tieto- ja materiaalipaketti
- 1149 • Tehdään vuosittaiseksi suunnitellun jäsenkyselyn pilottikysely yhteistyössä
- 1150 tutkimushankkeen kanssa
- 1151 • Rekrytoidaan uusia jäseniä kaikissa itse järjestettävissä tapahtumissa, Facebookissa,
- 1152 uusien nettisivujen rekrytointisivulla ja yhteistyössä Setan kanssa.

1153

1154

5.2. Viestintä

1155

Ulkoinen viestintä

1156 *Tavoitteet*

1157 Yhdistyksen voimassa olevat perhepoliittiset tavoitteet ovat poliittisten toimijoiden ja
 1158 palveluntarjoajien tietoisuudessa. Perheiden kanssa työtä tekevillä ammattilaisilla on tietoa
 1159 sateenkaariperheiden tarpeista ja kokemuksista palveluissa. Yhdistyksen yhteistyökumppanit
 1160 saavat tietoa ajankohtaisista asioista.

1161 *Toimenpiteet vuonna 2017*

- 1162 • Tiedotetaan yhdistyksen uusista perhepoliittisista tavoitteista ja hallitusohjelmataavoitteista
- 1163 • Tuetaan Setan ja Monimuotoiset perheet –verkoston kunnallisvaalitavoitteita julkisuudessa
- 1164 • Nostetaan yhdistyksen uusia tavoitteita aktiivisesti esille mediassa
- 1165 • Tehdään julkilausumia yksin ja yhdessä Monimuotoiset perheet -verkoston ja muiden
- 1166 kumppanien kanssa.
- 1167 • Kirjoitetaan lehtien mielipide-palstoille.
- 1168 • Tuotetaan erilaisia kirjallisia materiaaleja ammatillisen työn tueksi (ks tiedon tuottaminen)
- 1169 • Päivitetään ja täydennetään nettisivuilla olevaa materiaalia
- 1170 • Jatketaan vuonna 2015 aloitettua Twitter-tiedotusta
- 1171 • Yhdistys välittää tietoa lapsiperheiden moninaisuudesta sekä omasta toiminnastaan myös
- 1172 jakamalla esitteitään, tekemällä koulutusikäntejä sekä osallistumalla erilaisiin
- 1173 seminaareihin ja tapahtumiin.

1174

1175

Sisäinen viestintä

1176 *Tavoitteet*

1177 Yhdistyksen toimintaan osallistuvat, jäsenet, vapaaehtoiset, luottamushenkilöt ja henkilöstö saavat
 1178 riittävät ja oikea-aikaiset tiedot yhdistyksen toiminnasta, kehittämisestä ja päätöksenteosta.

1179

Toimenpiteet vuonna 2017

1180

- Julkaistaan sähköinen uutiskirje 6 kertaa toimintavuoden aikana, ja lähetetään jäsenille ja sidosryhmäkisterin 500 yhteistyökumppanille.
- Kehitetään perheille ja aktivisteille suunnattuja sisältöjä kotisivuilla. Erityisesti panostetaan miehille, apilaperheille ja paikallistiimeille suunnattuun informaatioon.
- Vahvistetaan sateenkaarikentälle kohdistuvaa tiedotusta. Viestitään, että Sateenkaariperheet ry on sekä lapsiperheellisten että suunnittelijoiden ja haaveilijoiden yhteinen yhdistys. Vahvistetaan myös viestiä, että yhdistys on miesten, naisten ja muunsukupuolisten yhteinen yhdistys. Samoin mukaan mahtuu eri perhemuodot ydinperheistä apilaperheisiin ja kaikki siltä väliltä.
- Päivitetään yhdistyksen Facebook-sivulla ajankohtaista tietoa yhdistyksen tapahtumista, vaikuttamistyöstä ja mielenkiintoisia uutisia Suomesta ja maailmalta

1181

1182

1183

1184

1185

1186

1187

1188

1189

1190

1191

1192

5.3. Hallinto

1193

Yhdistyksen toiminnan suuntauksista päättää yhdistyksen yleinen kokous, joka kokoontuu kaksi kertaa vuodessa. Toimintasuunnitelman toteuttamisesta vastaa hallitus, jota johtaa puheenjohtaja. Hallitus kokoontuu 6-8 kertaa vuodessa. Hallituksen esittelijänä toimii toiminnanjohtaja. Yhdistyksen hallintoa ohjaa vuonna 2013 vahvistettu johtosääntö, joka sisältää myös henkilöstöhallinnon suuntaviivat.

1194

1195

1196

1197

1198

Tavoitteet

1199

Huolehditaan, että yhdistyksen hallinto tukee suunnitelmallista ja tehokasta perustehtävän toteuttamista ja tarkkaa taloudenpitoa. Hyvä hallinto huomioi kaikki yhdistyksen toimijat.

1200

1201

Toimenpiteet vuonna 2017

1202

- Viimeistellään yhdistyksen ensimmäinen järjestöstrategia.
- Järjestetään kevätkokous la 25.3. paikallistoiminnan kehittämispäivien yhteydessä Helsingissä.
- Syyskokous järjestetään marras-joulukuun vaihteen tienoilla, mahdollisesti 24.11. Syyskokous pyritään järjestämään pääkaupunkiseudun ulkopuolella, mahdollisesti samalla paikkakunnalla Setan edustajakokouksen kanssa, ja saman viikonlopun aikana. Mikäli Seta pitää oman edustajakokouksensa pääkaupunkiseudulla, harkitsee yhdistys asiaa silloin tilanteen mukaan.

1203

1204

1205

1206

1207

1208

1209

1210

1211

Seuranta ja arviointi

1212

Sateenkaariperheet ry:n hallitus ja vuosikokous seuraavat toiminnalle asetettujen tavoitteiden saavuttamista raportoinnin sekä toimintakertomusten ja -suunnitelmien avulla. Hallituksen asettamat työryhmät kehittävät ja valvovat tavoitteiden toteutumista. Työntekijät raportoivat hallitukselle toiminnan toteutumisesta. Keskeisimmille toiminnoille laaditaan tarkennetut toimintasuunnitelmat. Keskeisimmistä toiminnoista, osallistujamäärästä ja yhteydenotoista pidetään kirjaa ja seurataan kysynnän kehittymistä. Jäsenistölle tehdään kerran vuodessa jäsenkysely, jolla kartoitetaan jäsenten toiveita, tarpeita ja kokemuksia yhdistyksen toiminnassa mukanaolosta. Leireistä ja perhevalmennuksista kerätään aina palaute osallistujilta. Vaikuttamistoimintaa arvioidaan yhteistyössä Monimuotoiset perheet -verkoston kanssa osana Kaikkien perheiden Suomi -hanketta.

1213

1214

1215

1216

1217

1218

1219

1220

1221

1222

1223

Henkilöstö

1224

Vuoden 2017 alussa yhdistys työllistää seitsemän työntekijää, joista neljä hanketyöntekijöitä.

1225

Toimintavuoden aikana rekrytoidaan neljä työntekijää lisää. Perhehoidon kehittämishankkeeseen palkataan yksi hanketyöntekijä ja perhesuhdekeskukseen palkataan kolme työntekijää.

1226

1227 Työntekijöiden osaamista ja jaksamista tuetaan säännöllisellä koulutuksella ja virkistyspäivillä.
 1228 Esimiestyötä tuetaan johtosäännöllä, joka sisältää henkilöstöohjeen. Toteutetaan
 1229 työterveyshuoltoa yhteistyössä Diacorin kanssa työterveyshuollon toimintasuunnitelman pohjalta.
 1230 Tarjotaan koko henkilöstölle yleislääkäritasoinen sairaanhoito sekä liikunta- ja kulttuurisetelit.

1231

1232 Toimitilat

1233 Sateenkaariperheet ry ja sen hallinnoimat hankkeet muuttivat vuonna 2016 uusiin toimitiloihin
 1234 Helsingissä, Hämeentie 29. Toimitila on 230 neliön kokoinen ja koostuu kahdeksasta työhuoneesta
 1235 ja kahdesta ryhmätilasta. Toimitilassa on riittävästi tilaa myös tuleville hankkeille

1236 *Toimenpiteet vuonna 2017*

- 1237 • Viimeistellään toimitilan kalustus ja sisustus
- 1238 • Luodaan ohjeistus toimitilan käyttäjille

1239

1240 Talous

1241 Yhdistyksen taloudelliset resurssit ovat kasvaneet vauhdikkaasti ja kasvu tulee jatkumaan.
 1242 Rahoituspohja on monipuolinen, mutta hankerahoitukseen painottuva. Raha-
 1243 automaattiyhdistyksen lisäksi toinen päärahoittaja on opetus- ja kulttuuriministeriö. Muita rahoittajia
 1244 ovat Kansan sivistystyön liitto, ulkoministeriö sekä Helsingin, Turun ja Tampereen kaupungit.
 1245 Toimintaa rahoitetaan ajoittain myös apuraharahoituksella. Tuottoja saadaan lisäksi
 1246 osallistumismaksuina, lähinnä leiritoiminnasta. Näillä tuotoilla katetaan osa leirikeskusten perimistä
 1247 maksuista. Oman varainhankinnan tuotot ovat jäsenmaksuja, lahjoituksia ja pienehköjä
 1248 tarvikemyynnin tuottoja.

1249 Vuoden 2017 budjetissa varsinaisen toiminnan kaikki kulut ovat 878 700 euroa. Yleisavusteisen
 1250 perustoiminnan kulut ovat 272 500 euroa. Perustoiminnan kuluja on lisätty seuraaviin
 1251 käyttötarkoituksiin: paikallistoiminnan toimintakuluihin, valtakunnallisen vertaistoiminnan
 1252 toimintakuluihin ja vertaistoiminnan kehittämisen toimintakuluihin. Lisättyjen kulujen kattamiseksi
 1253 haetaan 27 000 euron korotusta yleisavustukseen.

1254 *Toimenpiteet vuonna 2017*

- 1255 • Talouden seuranta toteutetaan vuosittain vahvistettavan taloussäännön mukaisesti.
- 1256 • Taloussuunnittelua ohjaa hallituksen vuonna 2014 vahvistama Toiminta- ja
 1257 rahoitussuunnitelma 2014–2021
- 1258 • Paikallistoiminnan määrärahat jaetaan ja niiden käyttöä valvotaan vuonna 2014
 1259 vahvistettujen kriteerien perusteella

1260

1261

1262